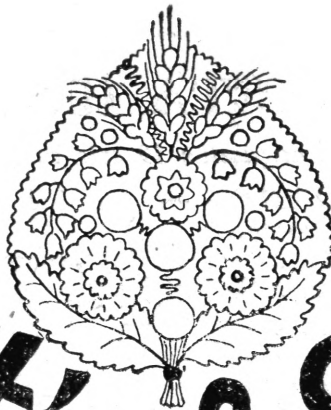

Bokorétások Garaja

TÁRSADALMI
FOLYÓIRAT

SZERKESZTI
PAULINI BÉLA

Megjelenik havonta egyszer

A Gyöngyösbokréta részletes tájékoztatója

*Ausführliches Programm des „Perlenstrauss“
Detailed Programme of the „Pearly Bouquet“
Programme détaillé du Bouquet de Perles
Programma dettagiato del „Mazzo di perle“*

Die zum Londoner „Folk's Dance Festival“ entsendete ungarische Tanzgruppe geht zur Probe.

The Hungarian group of dancers sent for the „Folk's Dance Festival“ of London starts rehearsal.

Les groupes de danse hongrois, envoyé au „Folk's Dance Festival“ de Londres, se rend à la répétition.

Il gruppo ungherese destinato a prodursi nel „Folk's Dance Festival“ di Londra, si reca alle prove.

Photo: POPPER

A londoni „Folk's Dance Festival“-re küldött táncsoport próbára megy

GYÖNGYÖSBOKRÉTA 1935

I. augusztus 14—15—16 este.

1. **Galambok** — regölés, cséptánc, pünkösdjárás.
2. **Uszód** — csókjáték, lippenős, körbókázó.
3. **Szanyi leányok** — leánykar, „csörögő pulka”.
4. **Cigánd** — májusjárás, átvétős, keménycsárdás.

Szünet.

5. **Nagyréde** — gyertyástánc.
6. **Szentistváni** gyerekek — népi gyerekjátékok, kukkó.
7. **Kazár** — aratóünnep, körtánc.
8. **Szalmár** — menyasszonytánc, párnatánc.

Szünet.

9. **Öcsény** — lépő, futó, szakácsasszonyok tánca.
10. **Rimóc** — csalogató, körtánc.
11. **Derecske** — férfikar, verbunk.

II. augusztus 17 este, 18 du. és 18 este.

1. **Kiskomárom** — regölés, páros körtánc.
2. **Mikóháza** — „árvaleány bucsuztatója”.
3. **Báta** — aratóünnep, üvegcsárdás
4. **Koppányszántó, Mikófalva, Bugac** — kanásztánc, kampóstánc, gulyástánc.

Szünet.

5. **Kapuvár** — páros verbunk.
6. **Csurgónagymarton** — tréfás népszokások, „dongó”, „gólya”, „lővászár”.
7. **Nagykállói** gyerekek — gyerekkar, kállai-kettős.
8. **Mezőkövesd** — menyasszonytánc, gyertyástánc.

Szünet.

9. **Buják** — fonó, páros körtánc.
10. **Kunszentmiklós** — legényes, törökös, sapatánc, verbunk.
11. **Kalocsa** — férctánc, mars.

III. augusztus 19 este és 20 d. u.

1. **Órhalom** — rezesbokréta, kukorgó.
2. **Tard** — „remelés”, csapásolás.
3. **Koppányszántó, Hortobágy, Hecvesaranyos** — kanásztánc, cikóstánc, duda-tánc.
4. **Sióagárd** — szüreti ünnep, szegélytánc.

Szünet.

5. **Zsámbok** — „gunaras”, „kásdomikás”.
6. **Érsekcsanád** — menyasszonytánc, ridázás.
7. **Nagykálló** — kendertaposás, kállai-kettős.
8. **Géderlak** — menyecskekar, férctánc.

Szünet.

9. **Tápé** — lakodalmi tánc.
10. **Hosszúhetény** — aratóünnep, csillagtánc.
11. **Szanyi legények** — fééfikar, verbunk, dus, pásztorböske.

IV. augusztus 21—22 este.

1. **Vitnyéd** — páros verbunk, ugrócsárdás.
2. **Boldog** — örömkalács, bujtató, mártogatós.
3. **Szentistván** — „játsház”, betlehemesek, átvétős, kukkó.
4. **Szeremle** — lépő, futó, háromugrós.

Szünet.

5. **Somogyudvarhely** — sapatánc, kisszéktánc.
6. **Homokmégy** — férctánc, párnatánc.
7. **Bocsárlapujtó** — menyecskekar, Szent Iván tüze, kopogós.
8. **Váralja** — fonó, üvegcsárdás, hátravágós.

Szünet.

9. **Karád** — kanásztánc, huszártánc, rezgőcsárdás.
10. **Hosszúhetény** — aratóünnep, csillagtánc.
11. **Perenye, Polgár** — verbunk, csapásolás.

70 és 7 éves bokrétások

A Gyöngyösbokréta 1935. évi bemutatóján megjelennek a perenyei férfiak is, hogy eljárvák az ősi perenyei verbunkost. Ezek között a férfiak között vannak 70 évesek is, akik e nagy magyar ünnepségen büszkén állnak ki, nem hősi »multságért«, hanem hogy megállapítsák: igen is teljes öntudattal

ragaszkodnak ősi hagyományaikhoz. Amikhez ragaszkodni — valóban világos eszű emberek előtt nem kétséges — a nemzet lélekmentésének egy része. Tehát 70 éves férfiak és a szentistváni gyermekcsoportban — 7 éves fiúk, mind-mind egyek e nemzeti fellángolásban.

MIKROFON A FALUNKBAN

A vadregényes Bükkhegység ölében húzódik meg egy kis matyó falu, csendesen és szerényen, távol a világ zajától úgy hívják, hogy Tard. S ez a kis falu, mely lélekszámra sem nagyon jelentékeny, a magyar rádió jóvoltából, a maga ősi kulturájának, jellegzetes matyó népművészetének szép üzenetét átadhatta a nagyvilágnak.

Rendkívüli misszió megmenteni a pusztulni indult népművészi értékeket, amikor pedig a magyar népművészet fölött már-már halált hurogott az enyészet baglya. A mi falunk idején megértette a hívó szót, karját kinyújtotta s a nemes gondolat szolgálatába szegődött. És a szabályosan megalakult „bokréta” ma már a község büszkesége.

De mekkora volt a csodálkozás, amikor megtudta a falu, hogy a rádió a tardi tudományt a helyszínről is közvetíti. Igaz lesz? Talán mégsem, de hát hogy megy Tardról a hang mesze a világba?

Igaz lett. Elképzelhető, milyen érdeklődéssel várta tehát a közvetítést mindenki. S a nagy nap elérkezett. Megjötték a mérnökök is a rejtelmes „ládikákkal”, mikrofonokkal és bokrétásaink odaálltak a ládikák elé. S daloltak a maguk nyelvén, szép esengésű magyar hangon s aki hallgatta ezt a közvetítést, bizony annak a lelke is megtehetett gyönyörűséggel, meggyőződhetett megint csak arról, hogy a falu egyszerű népének lelke tele van művészi megnyilatkozásokkal és hogy a falusi legények nemcsak az ökröket tudják kormányozni biztos kézzel, és nemcsak a kaszát tudják megsuhintani a liarmatos fűben, hanem az élet sora úgy hozza, a maguk iratlan, kottázatlan művészi megnyilatkozásait is elő tudják adni, sőt művészkedés nélkül. Nem, semmi kérésesség nem volt a mikrofon előtt. A résztvevők egymást idején rendre, fegyelemre intve, komolyan, de egyben boldog mosollyal az arcukon úgy álltak jártak a mikrofonok körül, amilyen nyugalommal aligha végzik dolgukat az ilyenféle szerepléshez szokott előadók sem.

A közvetítés „jól ment” s az e felélti öröm mámorelkapta az egész községet. Örök büszke élmény lett és negiat csak hitelesítése annak, hogy az ősi népművészet — fenntartandó, mert lám világga adja hírét a rádió is.

A ház ugyan azóta elpihent, hiszen több hónapja mult, hogy közvetítettek Tardról, de azóta sincs nap, hogy ne hallanék szót felőle. A résztvevők nehéz munkában járják a határt, de vidam pasirta-dal kísérete mellett dalolja, muzsikálja lelkük az „Egyszer egy királyfi . . .” bájos részleteit, meg a többi szépségeket. Lélekben, gondolatban, de sokszor repülnek vissza az időben s élnek át újra annak a napnak az eseményeit, mely számunkra felejthetetlen, büszke élmény marad . . .

Rózsa József, Tard.

A műsorban szereplő helységekre vonatkozó részletes tudnivalót a lapban elosztva találja az olvasó.

„Az összes nemzetek barátja lettem!”

Bokrétásokkal Londonországban

Irta: *Paulini Béla.*

Londonból érkezett a Magyar Bokréta Szövetséghez augusztus 4-én a következő levél:

A Nemzetközi Népi Tánc Ünnepegek rendezősege megköszöni a magyar csoport közreműködését.

Nagyon örülünk, hogy ebben a gyülekezetben Önök résztvettek, mert a siker jelentős részét adta a magyar csoport tánca, remek népviselete. Mindenki el volt ragadtatva a magyar táncról és mindenki, aki összeköttetésbe került a magyarokkal, azt egyéniségük lebilincselte.

Mindenkinek külön küldjük köszönetün'et.

KIFELE

Történt, hogy tizennyolc szál magyar bokrétás elment a kilencmillió Londonba, hogy az ott hirdetett »Folks Dance Festival«-en — eredményeket érjen el. Minden magyarra félmillió angol? Észre veheti egyáltalán a félmillió angol a reáső egy magyart? Mégiscsak vakmerőség, hogy a vízsepp nekiindul a tengernek, »érvényesülni!«!

Ej, nincs idő töprengésre, a legények valahányan ott a vasuti kocsifolyosóján, vigadoznak, sarkantyuk pengenek hetykén, beledübörög a vonat a sötét éjbe, teljes gőzzel ront már velünk a — nemzetközi szégyen felé? Egy-egy férfikurjantás, de az asszonyok, leányok — csakugyan félnék. Négy idegen országon át két napos vágatás, tenger, London, aminek több a népe, mint a mi kis mai országunké összevéve. Londonország...

Délelőtt gyülekeztek a bokrétások valami hat megyéből. Akinek épp behívó ment. Nem kétséges, hogy a legények a délután folyamán egynéhányszor is »megtömették« a felpántlikázott »övegeket«, egynéhányszor, ha egyszer az indulásra várakozás alatt többször is kiürültek az övegek.

Hajnalban értünk Hegyeshalomra. Ott hosszabb ideig rostokol a vonat, hát megmosdottunk az állomási kútnál.

Fényes reggel van, ahogy eljutunk

Londonban:
az országház
előtt

In London:
Vor dem eng-
lischen Parla-
ment.

In London:
In Front of the
British Houses
of Parliament

A Londres:
devant le Par-
lement anglais

A Londra:
davanti al Pa-
lazzo del Par-
lamento

Photo:
Farkasné Gitta

Bécs várába. Ott valami másfél órát kell várni, az étteremben teát kapnak a férfiak, kávét az asszonyok, meg a cigány is ezt instál.

De a hazai is előkerül a ládából, sonka, meg száraz kolbász, hegyes paprika, foszlós buzakenyér. Csendes majszolás, azután a legények mennek — öveget tömetni. Meghökkenés. Ausztriában bizony nem husz-harminc krajcár a bor. Duplája is, ha nem még drágább.

— Németországban még drágább! — »biztatok.«

— Belgiumban?

— Még drágább!

— Hát akkor mi lesz velünk? — törki tulzó ijedezéssel Tóni, szanyi illetőségű bokrétás.

— Majd csak nézelődünk! — mondom. — Ha egyszer világot próbálni megyünk, csakis köll figyelni rá, mi a látnivaló. Igaz-e?

Az osztrák vonat is elindul. S a nóta megint szól: csak nem indulhat vonat, hogy nóta ne szóljon, ha egyszer fiatal magyarokat visz:

*Hej! a szanyi hid alatt, hid alatt
Három kislány rozmaringot arat-
arat,
Én leszek a rozmaring szedője...*

Passau...

— A Duna! Nézzék már!

— Bátánál nem ez a Duna! — így Erzsébet, bátai menyecske. — Nagyon keskeny ez Dunának...

— Még annyira, mint ide Báta, már semilyen se — állapítom meg.

— Ajha... — nyugszik meg a menyecske.

»Nagynémetország...«

S csakugyan szót fogadtak az emberek, jó egynéhány órája — nézelődnek s ki-ki maga mesterségét folytatja. Balázs, a hevesaranyosi, a noteszébe minden állomás nevét felírja, ami mellett csak elrobogunk... Lajos, szanyi és János, cigándi legény, előbbi a verbunkos, utóbbi a kemény-csárdás és átvető mestere, az alagutak felügyeletét vették át. De nem csak azt jegyzik, hány alaguton mentünk át, de ilyen számok sorakoznak egymás mellé a noteszeikben: 10—35—21—40, stb., tudniillik, hogy hány másodpercig mentünk az alagutban. Vagyis őket nem érdekli, hány kilométert mentünk föld felett, annál inkább, hogy hányat föld alatt.

Mig Mihály bácsit kizárólag földmívelési szakkérdések foglalkoztatják. Teszem fel:

— Fele akkora rendet se vágnak ezek, mint mink. Meg aztán csak úgy lerángatják, előrevágódik náluk a gabona, nem oldalvást.

Valamint:

— Nem körösztbe raktyák, csak ugy gulába. Jobb körösztbe, akkor csak a főszó kivit iri az eső, itt meg valamennyit.

Azután:

— Egy tehén van a szekerbe! A járom meg nem a nyakába, hanem a fején. A fejével huzatnak... — nagyon csodálkozik Mihály bácsi, szanyi illetőségű esküdt, bokrétáságban »dusuló.«

János, az egyik galgahévízi bokrétás érdeklődik a legmérsékeltebben a nagyvilág dolgai iránt, ujházás, ott a felesége is, hát azzal van sok beszélgetni valója.

A két Marinak, a kalocsainak, meg a mezőkövesdinek nagyon tetszenek a hegyes tájak, ha egyszer se Kalocsán, se Mezőkövesden nincs nagyon sok hegy, fenyvessel, miegymás.

No most vacsorázunk. A végére körte alma is akad.

Éjszaka... A második. Aki tud, alszik, bizony nem könnyű alváshoz he-

*Dunáninnen — Dunántúl
Hetedhétországban túl
Hírös „GUNDEL” konyhájáról,
No meg gonauzó boráról.
Hej! Bokrétás süvegem...
Pajtás! Ide gyerünk el!*

Városliget-Állatkert Szent Gellért nagyszálló

lyezkedni a nagyon kimért helyen. Aki nem alszik, nézi a csillogó Rajnát.

Belgium. Reggel.

Mihály bácsi gazdálkodik tovább:

— Csupa fekete-tarka tehén. A piros-tarkát talán nem is állják, egyet se látok. De milyen aprók. Pásztor nincs erre. Bekerítik a tehenet, úgy legel.

S hogy Ostende-ba érkezünk, megpillantván a hatalmas hajót, se esik ki a stílusából, így mondja a hajóra:

— De hosszú egy »jóság«.

Igen, előttünk a végtelennek látszó tenger. A hajóraszállás kétségtelenül némi megilletődéssel jár. Szerencsére szinte szélcsend van, a víz alig mozdul. De tenger, sőt Tenger!!! A hajó kürtje elbődül, a hajó megmozdul, a hosszú egy jóság, hátán a magyar földjárókkal indul. Vajjon lesz-e nótárgyújtó kedvük hajóindultával is? S felharsan a dal, György, a koppányszántói kanász-táncos kezdi:

*A szántói mester udvarába
Kinyitott a muskátli virága...*

Falatozás a hazaibul: most ebéd, vagy mi.

Photo: Dózsa.

Rimóci leány.

Mädchen aus Rimóc. — Girl of Rimóc.
Fille de Rimóc. — Ragazza di Rimóc.

— Ahun is egy hajó!

— Ahun is!

— Annak negy kiminye van!

— Az még nagyobb jóság, mint ez e!

Siklik a hajó.

Sirályok.

— Hát ezek hun pihennek?

Siklik a hajó, »vizibarázda« utána, mentünk már vagy másfél órát, meggyünk még vagy kettőt, míg feltünik újra a szárazföld: Dower.

— Jó széles kapuja van — véli Mihály a kikötő bejáratánál.

Már megint vonaton ülünk, már csak valami egy óra London.

— Huszonkilenc, — mondja Lajos egyszer csak.

— Mi huszonkilenc? — kérdem.

— Az alagut!

Egy világért se hagyta volna abba az alagut-számolást Lajos, a szanyi.

LONDONBAN

Két angol hölgy vár bennünket. Irigymatlan nagy pályaudvar, jókora utat kell megtenni a rengeteg kosárral, ládával, batyuval, amíg utcára kerülünk. S a négyzetméteres fatokkal, ami azért súlyos, mert benne a Magyar Bokréta Szövetség cégére, amit vasból vágott egy budai lakatos.

Emeletes autóbusz, piros.

Mindenki itt van? Számlálás. Ja igaz, nem az első, valami tizedik, beszállásoknál, kiszállásoknál, beszállásoknál, kiszállásoknál, stb.

Indul az autóbusz és felcseng a magyar dal Londonban.

Jó lesz itt is dalolni? Hátha az angolok nem kedvelik a hangoskodást, a »hideg« angolok. Így mondják, nem igaz? Mondom is, most hagyjuk. Szegények csak elhallgatnak...

Megyünk most vagy háromnegyed órát. Ez mind London?

Rendőrök természetesen.

— Se kardjuk, se puskájuk! — állapítja meg egy.

— Talán nincsenek szolgálatban.

— De pedig abban vannak, mert parancsónak a kezükkel.

Valóban, a hatalmas fehérkeztűs kezek úgy parancsolnak, hogy el se hinné, aki nem látja, mennyire szót fogad mindenki.

Megérkezünk a szállásra: három ház egy végtében a szállás, — »Kolleg« — már vannak ott más országbeliek. Mindenkinek külön szoba jut, fürdőszoba. Egyik ház első emeletére elszállásoljuk az asszony-népet, másodikára a férfiakat.

»Ebédre« — cseng a harang.

Akkor épp alkonyodott.

Reggeli, délben megint reggeli, csak éppen villás, ebéd — este, ez kicsit

fura s az is fura, hogy a huson nincs zsir, s a salátán ecet, leves meg nem is főződik, a zöldborsó csuszpájz rántás nélkül.

Szó, ami szó, a második nap már kicsit panaszkodtak, hogy megfekszi a gyomrukat az étel, a könnyű étel — megfekszi? Akinek még volt, száraz-kolbásszal gyógykezeltte magát.

Illetőleg: első nap »ebédután«, vagyis este kilenckor, ismerkedési est, másnap felvonulás a Hyde-parkban, a rengeteg fotóriporter számtalan képet csinál a környékünkön. Felénk is elkerülnek, utóbb egy-két felvételt csinálnak itt is, no ez a kevés aligha kerül napvilágra a számtalan közül. De ládd-e, este hozzák a legnagyobb délutáni lapot: The Start-t, két kép benne a Festival-ról, az egyik, amit — a magyarokról csináltak... Lehet ez? Nem is mondhattuk, kérem kolléga ur, legyen szives, aztán ne feledkezzék meg rólunk... S a következő napokon is, amely milliós példányszámu napilapban két kép, abból egyik a magyarokról, s amelyikben egy, az a magyarokról. Igaz ez? De ki beszél mégis érdeklünkben itt a nagy-ur szerkesztőkkel, sorjában? A magyar Isten beszél, aki oly gyönyörűre teremtette a magyart?

De folyvást a hatalmas autóbuszok hordoznak bennünket ide, meg amoda, ahogyan az angol parancs rendeli, egy autóbusz-körut a Cityn is át, majd a főpróba. S azon a körutazáson bizony tönkrementünk. De igaz is ám, előbb jártunk a Westminsterben, láttuk az angol országházat, Nelson admirális szobrát, bronzalakja sok emelet magas oszlop tetejében. Autó autó hátán, alig mozdul előre a sor a Cityben, s benzinszag, olajszag ráül a tüdőre, bizony a rétekhez és mezőkhöz szokott embernek még a beszéde is elful, a csupaerő legények is egymásután hajtják oldalra a fejüket, a szokatlan koszt, a tüdő olajfürdője hihetetlenül megviseli

Majdnem nevetséges,

hogy a Bokrétások Lapja előfizetési ára 1 évre mindössze 1.50 pengő. Ne tűnődjék, fizessen elő! Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 49

Photo: Weekly Illustrated.

Az O. M. B. cégér a Hyde parkban.
Das O. M. B. Abzeichen im Hydepark.
O. M. B. signboard in Hyde Park.
L'enseigne O. M. B. au Hyde Park.
L'insegna O. M. B. nel Hyde Park

a csoportot és mondom, soros a főpróba.

Soha olyan rossz táncot, mint aznap. Mégis szegyenben maradunk? Annál nagyobb szegyenben, mennél többször intenek felénk az utcákon is — »magyarok, magyarok!« — mivel hogy a milliós példányszámu lapok képei már nagyon is ismertté tették a fizimiskánkat. Hogy a Tower-ban sorra fejezte feleségeit egy király, ez a menyecskek közt is alig kelt különösebb rémületet: megvan a mai baja kinek, kinek...

S felvirrad csütörtök, este lesz majd az előadás a négyezer személyes Albert-Hall-ban. Cseng a harang: most reggelire cseng.

— Yes, yes — bólogatott igen csüggedten Tóni, de aztán nekivágott, — lesz, ami lesz! — nekivágott a reggelinek!

Ejha! Tojás, csak főzve, mint otthon, olyan sonka, szalonna, csak úgy sütve, mint otthon is, a koszt-kvartélyt adó cámák hordatnak ezt-amazt, válasszanak a magyarok, sőt, — káprázat, vagy valóság, paprika az asztalon. Tóni nagyot rikoit örömeiben:

— Halló milédi, giv mi bred, de sokat!

Tóni »perfekt« angol lett? Egy bizonyos, hogy a sült szalonnából még kért, mivel sok lett a kenyér.

S a villásreggelire is kevésbbé könnyű ételek, és »ebédre« is kevésbbé és jól van, dupla adag bordói vörös és Jancsi is nagyot rikoit:

— Vivát milédi, csak hordja!

Mire még kapott minden férfi egy üveg bordóit.

Mire kimentünk a kertbe, ahol minden milédi megtáncoltatódott: csárdást kellett nekik jární jutalmul, járták, szivesen.

Autóbuszra, autóbuszra!

— Tenk ju — köszönték meg a legények a táncot.

A LEGJOBB KÁVÉFAJTÁKAT KÖTJÜK BOKRÉTÁBA,

mert a legjobb kávéfajtákból készülnek a világhírű

MEINL-FÉLE KÁVÉKEVERÉKEK

Az ország több nagy városában, valamint Budapesten több mint harminc helyen van fióküzletünk. Bármelyik fióküzletünk (vagy közvetlenül központunk) készséggel küldi díjtalanul új árjegyzékünket.

MEINLGYULA

KÁVÉBEHOZATALI R. T.

BUDAPEST, VIII., ISTVÁN-ÚT 23/25.

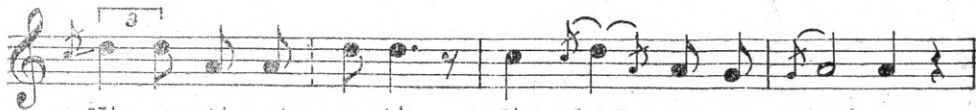

Hosszúhetényi dal.Hosszúhetényer Volkslied.
Folk-song of Hosszúhetény.Chanson populaire de Hosszúhetény.
Canzone popolare di Hosszúhetény.

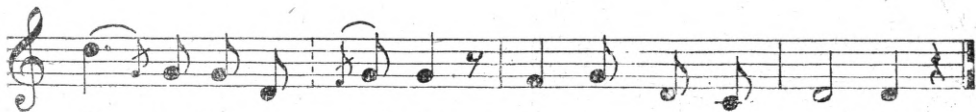
1. Arass, rózsám, a-rass, Meg-a - dom a garast.

Ha én meg nem a-dom, Meg-ad-ja ga - lam-bom.

2. Viz a - lá, viz a - lá, Viz hajt - ja a mal-mot,

Viz hajt-ja a mal-mot, Sze-re - lem ad csó - kot.

S mentünk az Albert-Hall-ba.

Jesz, ahogy jesz? És mintha nem volna akkora benzinszag, meg olajgőz. Eső volt, talán — elverte?

Nehogy elfelejtsük. Az első előadás végén az összes nemzetek egy angol táncot táncoltak, a másodikon valamennyi nemzet a csárdást. Az angol rendezőség rendelkezésére. Na jó, három száz cigányra, ötszázan, ha nem volt több cigány. Ez a Regent-parkban történt.

A közönség már az utcán, integetnek az autóbuszunk felé, a bokrétások vissza-visszaintegetnek, köszönetnek és dalolnak:

*Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak,
Hej! de... nincsen párja a cigándi lánynak,
Tele van a, tele van a szája édes csókkal,
Zsebkendője csörgős mogyoróval.*

A rendőrök nem haragusznak a nótázásért, mosolyognak nagyon barátságosan.

Még egy előadás a Regent Parkban, de itt valami hat helyen, minden csoport az egész tudományát előadhatja, most kurtitások nélkül, cigándi Jancsi a kemény csárdást mind a tizenhét figurájával járja. Az olaszok egy csoportja az előadások folyamán kardtáncot is mutatott be. Jancsi, ahogy végeztünk, egyiktől elkapja a kardot:

— Add ide! Magyar így járja!

S komponál egy magyar kardtáncot. A hét folyamán megjártuk Greenwich-t, voltunk vendégségben gróf Széchenyi magyar követnél, kivittek bennünket Hampton Court megcsodálására.

Szombaton este a Horticultural Hallban nemzetek bálja. Szanyi Istók egy nálánál fejlett nagyobb misszel táncol igen sokat. Ignác norvéget, svédet, franciát, litvánt, svejcit sorra veszt, Jancsi egymagában járja, veri a csizmát, kiabálnak rá innen is onnan is:

— Szervusz Jancsi!

S Jancsi visszakiabál:

— Szervusz Bernát! Szervusz Bepó! Szervusz Miciszláv! Szervusz Gaszton!

Éjfél tájban, ahogy eljárt az éj, a zenekar az angol himnusz, indulunk hazafelé.

— Az összes nemzetek barátja lettem! — mondja Jancsi...

Amikor hazaérünk, az egyik hölgy, azok közül, akik a rendezőség részéről voltak mellettünk mind az egész hét alatt, végleges bucsuzkodásba kezd, hiszen vasárnap már elutazunk. Cigaretta ad a férfiaknak, csokoládét az asszonyoknak, leányoknak, a férfiaknak szorongatja a kezét, a nőket sorra csókolja, a szemé könnyelárad és — elfut.

Mi ez?

Nem tudtak vele csakugyan beszélni a bokrétások és így megszerette őket?

Valamint mondja még valaki, hogy az angol »hideg« nép. Lám csupa melegség — egy heti »ismeretség« után.

HAZAFELÉ

Még egy reggeli s még egy villásreggeli. Villásreggeli után a magyar bokrétások felállnak s eléneklik a himnusz. A litvánok eléneklik a maguk himnuszát. A svédek is magukét. Mindenki kezétfog mindenkivel, a Rákóczi induló felzendül, megyünk, de nincs

hujjogató. Nagy megilletődés van. Miért? Egy kukkot se tudtunk váltani se litvánal, se svédvel, mégis megilletődött litván is, svéd is, magyar is.

A »Kolleg« két direktornője, két idősebb hölgy, már az utcán és valamennyi »milédi«, aki az ételt hordta, tárkarított. De az utcának minden házából, önzönlik ki a lakója.

Utoljára állt elő értünk az emeletes vörös autóbusz.

Szedjük, vedjük a betyárbutort, szállunk fel, no mindjárt indulunk. S a fehér misszek arca piros lett; indul a piros autóbusz és a misszek elsírják magukat? Miért? Három napon át folyvást szekiroztuk őket a »könnyű« ételek miatt — igaz, nem beszéddel, de finnyáskodással, csak-csak — ez, meg az, mit szerettek meg rajtunk? A mi asszonyaink is sirva fakadnak, de egyik-másik férfi szemében is könny, az enyémben nagyon sok.

Robog az autóbusz a Viktória-pályaudvar felé.

— Hát ezek jó nipek vótak, ezek az angolok — mondja egy.

— Ezek nagyon jók... — mondják karban.

Valóban, ezek a »hideg« angolok? Csakugyan így mondja a világ? Csupa jóság, szeretet ez a nagy nemzet, szive nyílik és ha kinyílt, bizonyos, nem záródik be egyhamar. Kinyílt a szívük a magyar bokrétára? Egész Londoné. Mind az egészé, igazán mondom. Istennek hála! Oh, mily rendkívül értékes, jelentőségteljes ráadása a »Festival«-nek.

Az állomásra a legfőbb rendezőség három tagja érkezik meg, bucsuztat. Batai menyecskek odaadják nekik a szalmából remekbe font méteres »gyertyákat«, amik nemzeti színű pántlikákkal vannak átkötve, itt parádéra voltak, egyébként arató ünnepi alkalmakkor használatosak. Akik kapják, úgy veszik a karjukra, mint a kislányokat. S mondják az angolok:

— Amely nemzet földművesei ilyen méltósággal tudnak viselkedni, mint minden temperamentumosságuk mellett az önkéi viselkedtek, az a nemzet csupa gentleman-ből kell, hogy álljon. A magyar viselet, táncok pedig »very Beautiful«.

— Ha hazamennek, mondják meg minden magyarnak, hogy minden angol nagyon szeret minden magyart!

Robog a vonat — hazafelé.

Fujja a szél, fujja, hazafelé fujja...

— Hát ez volt az a Londony-ország — mondja utóbb Mihály bácsi.

— Ez.

— Most má majd vasárnap az előljárásságra kell menni, ott mondom el Londonyt.

Lajos és Jancsi kontrollálja — az alagutak lemérésénél nem tévedtek-e erre felé.

Mihály bácsi szól megint:

— Hanem azért tudja mit nem látunk Londonyba?

— ???

— Ökrös szekeret... Pedig azt mondják, Londonyba minden van. — Nevet, persze, hogy csak tréfált.

Dowerben újra hajóra kerülünk.

A tenger most kicsit hullámzik, mindenki — örül a játéknak, csak a cigány ijedezik:

— Hogy lehet ilyen időben elindítani a hajót!

Ugratják: jó lesz, ha odakötözteti magát a korláthoz.

Hallom, valami egy nappal később, már Bécs felé, egy utazó magyarnak azt mesélte a cigány, hogy úgy dobálta a hajót a hullám, mint a labdát; de milyen vihar lesz ebből a széllengedézből egy hét múlva a cigánysoron.

Mondja Mihály bácsi a tengeren:

— Hanem az, aki azt a zászlót dobába az idegenek között, az nem vót bokrétás. Az valami színisz vót.

Aztán hamar visszatért ősi foglalkozásához, legalább így:

— Két ijjel azér rossz álomom vót Londonyba. Lovakat vettem, aztán az egyik nem huzott.

A sirályok megkapják a maradék szanyi perecet:

— Ti is emlegessétek meg a magyart!

Remélem megemlegetik: mikor áldottak ezek szanyi perecről?

*

Összegezés: London félmilliói szó szerint észrevették a reájuk eső egyegy magyart, tudták, hogy egy marokra való ember érkezett az óriási városba, nevezeték magyarnak és az derék, kedves, tehetséges nép és igenis szívvvel örült, aki a maroknyi magyart itt, vagy ott megpillanthatta. S tizenyolc nemzet képviselői azzal mentek haza, hogy a magyarok szeretni való emberek, s a rezet is úgy vágták ki, mintha — ki sem vágták volna.

Áldott légy Szent István jobb keze, hogy az iránymutató Gyöngyösbokrétát utjára indítottad. Áldott légy: mily különös, talán a világsoda magyar népművészet — amit már egy időben halottnak vélték — szerettet meg bennünket az egész fehér fajjal. Hogy dehogy is kell bennünket, kevéske magyarokat fogyasztani, óvni kell, egész fehér faj öröme. A bokrétáság csoda? Szó szerint, s nem hitt erejű!

CEGYEN SZIVES

fiessen azonnal elő a Bokrétások lapjára, évi 1 p 50 f-ért

Váraljai dal

Váraljaer Volkslied
Folks song of Váralja.

Chanson populaire de Váralja
Canzone popolare di Váralja.

Rubato. (♩ = cca 72.)

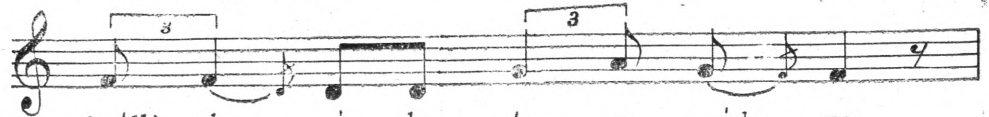

1. Szállj le te fe - ke - te föcs - ke, (mert)

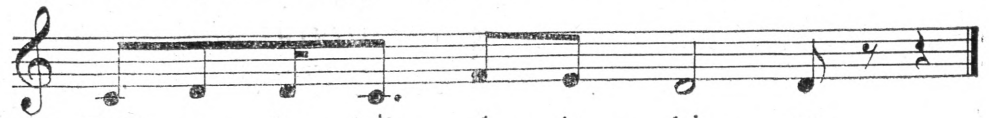
2. Ha azt kér - dik, honnan jöt - tél, (de)

Itt ez a kis le - ve - lecs - ke:
Mondd, hogy ki pös - tá - sa let - tél,

Szállj el vé - le ár - va mód - ra,
Mond - jad, hogy egy el - zárt ra - bé:

Tedd a ba - bám ab - la - ki - re.
A te hed - ves ga - lam - bo - dé.

Az 1935-iki Gyöngyösbokréta helységei

I. csoport! Aug. 14—16.

Galambok.

Galambok Zala-megyei község Nagykanizsa és Keszthely között, keletkezése még a honfoglalás idejére vezethető vissza. A községet sokszor elpusztította az ellenség, de mindig újra felépült. Legutoljára a törökök pusztították el a községet. A férfiak ruházata csizma, redős gatyá, himzett ing, pitykegombos mellény, pörge kalap, árvalányhajjal. A nők öltözete kasmír és bársony szoknya, himzett rékli, gombos harisnya. A menyecskék gyöngyös diszt viselnek a fejükön. Népszokásaik: Karácsony előtt a regölés. Karácsonykor a „kotyolás“, szilveszterkor a „korbácsolás“, pünkösdkor a „pünkösdjárás“.

Uszód.

Pestmegyei község, Kalocsa mellett, közvetlenül a Dunaparton, nagy paprika termelése van, de általában lakosai igen nagy súlyt helyeznek a fűszert jelentő növények — majoránna stb. — termesztésére. Tehát Kalocsa-vidék, a népviselet azonban mégsem kalocsai jellegű, legfeljebb, hogy a nők főkötoje — alatt himzett alsófökötő van, olyan virágos himzéssel, mint a kalocsai himzések. Selyem szoknya, selyem kendők, a férfiak zsinóros mellénye alatt színes bársony „ötike“.

Szany.

Község, Sopronvármegye délkeleti szögletében, a termékeny Rábaközben fekszik. Jelenleg kb. 3500, nagyrészt szorgalmas földművelő lakja. A férfiak ősi viselete:

puruc — 120 rőf zsinórral. A nők „búbos“ réklit, az ünnepeknek megfelelő színű ruhákat, menyecskék leszorító kendőt, idősebbek tunikát és „balidon“-nak nevezett blúzt hordanak. Táncaik: a verbunkós, amit főként búcsúkor a templom előtt szoktak volt eljárni. Az úgynevezett céhbeli mulatások befejezésére használt „dús“, duhaj, hajnali vad tánc volt, melyet külön-külön jártak el a legények — dusoltak — a dudás, citerás, jutalmazásával kapcsolatban. Ősrégi szokás itt, hogy pünkösd másodnapján a gyerekek kerékre helyezett, felöltöztetett bábukat húznak az utcákon, melyeknek táncszerű pörgése a népnek kedves szórakozást nyújt. Neveztetik ez a kedvesség, Pásztor Böskének. A csörgözés meg a lányok mulatsága, körbeállnak és tejes fazekakat — amikbe kavicsot tesznek — dobálnak kézről-kézre.

Cigánd.

Zemplénben, a — „Bodrogköz“-ben. Mintegy 4000 lakosa van. Népművészetét illetőleg, a viselet egyszerűbb, de minden egyéb annál gazdagabb. Májusban a lányok felpántlikázott ágakkal járnak az utcákat, köszöntik a tavaszt „május járás“. Télen a legények — „szűz gulyát fordítanak“ az udvaron hatalmas kolompolás, ostorpattogás stb. közben s az átvétős-csárdás, keménycsárdás remekei a magyar táncnak. Igaz, hogy a hatalmas tarajú sarkantyú olykor megtéved s belehasít a csizmába, de az már a csizma baja. Szép hűsvéti hímestojások vannak.

Nimm mit zum Andenken
Perlenstrauswasser
den Duft der ung. Wiesen.
Drogerie **Detsinyi** A. G.
V., Vilmos császár-út 6.

Take home with you as a
memory „**Pearly Bouquet**
Water“ carrying the scent
of the Hungarian meadows
Detsinyi Chemist,
V., Vilmos császár-út 6

Emportez avec vous en sou-
venir le parfum des champs
hongrois: un flacon d' **Eau**
du Bouquet de Perles“
Drogerie **Detsinyi** S. A.
V., Vilmos császár-út 6. Budapest

Acquistate
nella Drogeria **Detsinyi** S. A.
V., Vilmos császár-út 6
l'acqua profumata dei fioriti campi
ungheresi:
il „Profumo del Mazzo
di Perle“.

Nagyréde.

A Rhédey grófok nevüket innen vették. Mintegy 2600 lélek lakja, nagymértékben foglalkoznak szőlőműveléssel, sok olytványt küldenek innét szerte az országba. Viseletük ősi. A nők bő ingvállat, apró ránkocba szedett színes szoknyát viselnek. Főkötőjük díszes, kivarrásos. A férfiak fekete bársonymellényt, borjúszerű inget és zsinóros nadrágot hordanak. Rozmaring a kalap mellett. A gyertyástánc lakodalmi szokás.

Szentistván.

Tudnivalókat lásd a 4. csoportban.

Kazár.

Kazár a Somlyóhegy völgyében, a salgótarjáni járásban fekszik. Lakosainak száma 1900. Határában gazdag szénbányák vannak. A község északi szélén emelkedik egy földvár maradványa, amelyből sok ókori és középkori emlék került ki ásatások alkalmával. Valamennyi fiatalasszony rámás csizmában jár, térdig érő szoknyában s a felső virágos selyem vagy kasmirszoknya alatt 8—10 keményített fehér szoknya. A ganga, fehér himzett vagy csipkés, a kecele széles fekete, keskeny csipkével szegélyezett kötény, ezt csak templomban viselik. A fejdísz az arany csipke, az ezüst csipke és a csipkefőkötő. Az ezüstenél a főkötő csupa csillogó gyöngy. A nyakban gyöngy, ezüst vagy korall nyaksor. A vállon selyem, vagy kasmir kendő — nagy rojtokkal. A férfiak szabályos ünneplője bársonyból készült, fehér gyöngyház gombokkal.

Szakmár.

A kalocsai járáshoz tartozó község. Népművészete elragadó. Ruházatán és lakásán a virágos rét elevenedik meg. Nevezetes a saját készítésű fejkötő, a díszes „fityula“ a pruszlik meg ingváll, a 20-22 színből alkotott kötény és a himzett papucs. A férfiaknál is divat újra a gyönyörűen himzett ing, itt is a bokréta mozgalom számlájára írhatjuk, hogy a férfiak már-már abbahagyták ezt a szép ingviseletet, de a „bokrétások“ újra csináltatták és most megint ez a divat a községben, ahogy a nóták közül is azokat a szépséges dalokat dalolja újra a község apraja-nagyja, amit a „bokrétások“ ültettek vissza jogaiba. Táncuk a párnatánc, menyasszonytánc és a férctánc: vidám táncal viszik a párnát lakodalmi alkalmakkor, s ha történetesen huszonnégy párnája van

a menyasszonynak, hát járják huszonnégyen. A virágos falakat is maguk a szakmári asszonyok pingálják ki.

Öcsény.

A Tolna megye Sárköz nevű részének egyik községe. Mostani helyén még a török időkben létesült. Az asszonyok szépségének legméltóbb kerete az a nagy színérzékkel összeválogatott öltözködés, ami szá-

Emlékül

„**Gyöngyös Bokréta**
Vizet“, a magyar mező
illatát vigye magával

DETSINYI r. t. DROGÉRIA

V., Vilmos császár-út 6

zadók óta díszíti a sárközi asszonyt. A leány fejét a sokféle tarka virágból öszertarka szalagok díszével. Derekkat magukszította „selyemsóti röpike“ takarja, a szeszött „nagybársony“ ékesíti, az asszony fejét a lakodalom éjszakáján „feltekerőzik“ kis sárközi hímzésű „féketővel“ és

„SOUVENIR“

saját készítményű
ötös ékszerek,
iparművészeti dísz-
tárgyak, kerámiák.

Handgefertigtes ungarisches Zise-
liergeschmeide, kunstgewerbliche
Zierart, Keramiken

Hungarian jewelry and trinkets.
industrial art ornaments and pottery.

Pièces d'orfèvrerie, objets d'art in-
dustriel et de céramique hongrois
de propre fabrication.

Gioielli ungheresi, oggetti d'arte,
ceramiche di propria fabbricazione.

Budapest, IV., Kigyó-utca 2. sz.

„pöndök“ és ropogósra keményített „roko-lyák“ felett pedig a virágos terno, vagy „borotvált selyem“ szoknya ring. A röpike alját a kis fél kötő szorítja le derékban. Lábukon sokszínű „bibbancsos kapca“ és „sarkos papucs“, úgy járják a „lépőt“, meg a „futót“. A lakodalomban külön szer- tartás a „mézevés“. Búzgón kínálgatja mindenki a fiatal házásokat, hogy egyenek a mézből s még a szájukat is bekenik, hogy edesebb legyen a csók, meg a — házaseset. A lakodalom külön látványossága az ördögi ügyességgel pergő-forgó szakácsasz- szonyok tánca. A fejen a boros üveg s a kezekben tepsi, ilyenféle, amit fakanállal vernek.

Rimóc.

A Cserhát végső lankái alatt fekszik az Ipoly völgyébe torkoló kies medencében. Igen régi község, tanuja és résztvevő sze- replője Rákóczi korának, hiszen a nagy fe- jedelem, a szomszédos Szécsény mezőségén tartotta nemzetgyűlését. Az úgynevezett „újmenyecskek“ remek gyöngyös főkötőt viselnek, a többiek csakószertien alakított szebbnél-szebb csecsekendős fejdísz. Sok- rétű rövidszoknya s a meztelen lábszár- ra húzott piros és lakkoszárú csizma egészíti ki és avatja festői látványvá viseletüket. A lányokat az asszonyoktól az úgynevezett kákó-hajfonat különbözteti meg. Érdekes, hogy mind a férfiaknál, mind a nőknél hajszálra egyező a kicsinyek öltöze- te a felnőttekével. Csoportos táncuk a ropogós csárdás, rendes csárdás ez, de azzal a kü- lönséggel, hogy az összes párok táncolva mindig körben haladnak.

Derecske.

Derecske Biharmegye északi részén, Debrecenről 22 km-re fekszik. Már a XIII. században a megye legnagyobb községei közé tartozott. Bocskay 400 lovas hajdut telepített ide, akiknek hajdu nemességét adományozott. Lakói, a hajdu vitézek, résztvettek a szabadságharcokban is. A mellette elfolyó Kálló vizében egykor gyöngykagylót halásztak, az ebből kike- rült gyöngy Mária Terézia kedvelt éksze- re volt. Századokkal ezelőtt város volt, gim- náziuma és állandó katonasága. Széchenyi itt kezdte a szolgálatot, mint huszárhad- nagy. A férfi lakosság viselete még ma is a fekete rátétes és a himzett szür. A nők pedig rövid, kerekre szabott kis bárány- bundát viselnek, mely művésziesen van ki- hímezve. A régi hajduvilág táncát, a bi- hari verbunkóst, ma is táncolják Derecs- kén.

PROGRAMM DER PERLENSTRAUSS-VORFÜHRUNGEN

1935.
14., 15., 16. August

1. Galambok

Regölés, Stocktanz, Druschtanz,
Pfungstbegrüssung

am Palettensee, im Komitat Zala. Die Burschen schlagen zum Gruss am St. Stephanstag mit Stockketten den Takt. Die Mädchen begleiten den Pfungstanz mit schönen Liedern.

2. Uszód

Kusspiel, Lippenés, Körbokázó.

Uszód im Komitat Pest, in der Nähe der Stadt Kalocsa, doch ist die Volkstracht hier anders. Die Frauen tragen farbige Seidentücher. Eigenartig ist das von den Männern unter der verschnürten Weste getragene »warme Hemd«, hergestellt aus verschiedenen getonten, doch glatten Samt.

3. Szanyer Mädchen

Mädchenchor.

Szany im Komitat Sopron. Die Mädchen füllen am Sonntag das Milchgeschirr mit Kiesel und werfen die Steinchen singend von Hand zu Hand.

4. Cigánd

Maibegrüssung, Átvétős, harter Csárdás.

Cigánd im Komitat Zemplén, unweit schlängelt sich die Bodrog vorbei. Im Mai ziehen die Mädchen mit bändergeschmückten Zweigen durchs Dorf: sie grüssen den Frühling. Hier sind der »Átvétős« und besonders der »harte Csárdás« die ungarischen Tänze von stärkster Dynamik.

Pause

5. Nagyréde

Kerzentanz.

Nagyréde bei Gyöngyös im Komitat Heves. Das gezeigte Bild ist der »Kerzentanz«. Bei Hochzeiten wird die Braut „verabschiedet“.

6. Szentistváner Kinder

Völkische Kinderspiele, Kukkó.

Szentistván im Komitat Borsód, nahe dem Bükkgebirge. Die Tracht ähnelt einigermassen der von Mezökövesd. Die Gemeinde wird von zwei Gruppen vertreten. Die eine führt Bethlehem-, die andere Volksspiele auf.

7. Kazár

Erntefest, Rundtanz, Eidertanz.

Kazár, Gemeinde im Komitat Nógrád mit reichen Kohlengruben in der Gemarkung. Die Szene zeigt das die Ernte abschliessende Fest und wie der Gutsherr von den Schnittern begrüsst wird.

8. Szakmár

Brauttanz, Polstertanz.

Szakmár im Komitat Pest. In den Häusern sind wundervoll geblumte Wände zu sehen, von den Szakmárer Frauen bemalt. Am Polstertanz beteiligen sich zuweilen auch 24 junge Frauen; je nachdem, wieviel Pölster die Braut eben mitbekommt.

Pause

9. Öcsény

Schrittanz, Lauffanz, Tanz der Köchinnen.

Öcsény liegt in jenem Teil des Komitats Tolna, der »Sárköz« heisst und ethnographisch genommen einer der wertvollsten Bezirke des Landes ist. Die das Hochzeitsessen bereitenden Frauen tanzen nach getaner Arbeit mit Metallgeschirr, das sie mit Holzlöffel schlagen, unter die Gäste und erhalten eine Geldprämie.

10. Rimóc

Csalogató, Rundtanz.

Rimóc im Komitat Nógrád, unter den Hängen des Cserhátgebirges. Wundervolle Gegend, bewohnt von einem fröhlichen Volk. Seine Bräuche sind durchwegs Spiele.

11. Derecske

Männerchor, Werbetanz.

Derecske im Komitat Bihar in Ostungarn. In der vorbeifliessenden Kálló wurden einst Perlmuscheln gefunden. Die Gründer des Orts waren Krieger-Heiducken — ihre Männertänze erinnern daran.

17. und 18. August

1. Kiskomárom

Regölés, Doppel-Reigentanz.

Kiskomárom im Komitat Zala, unweit des Plattensees. Der vorgeführte Brauch ist eine uralte Stefanstag-Begrüssung, zu der mit Kettenstöcken der Takt geschlagen wird.

2. Mikóháza

»Hochzeit des Waisenmädchens«.

Mikóháza im Komitat Zemplén, nahe der neuen Grenze. Aus dem Bild erhellt, wie ein heiratendes Waisenmädchen verabschiedet wird.

3. Bába

Erntefest, Flaschentanz.

Bába. Gemeinde im Komitat Tolna, sehr lieblich gelegen, zwischen Berg und Wasser, das Wasser ist die — Donau. Bei Hochzeiten nehmen die jungen Frauen die Weinflasche auf den Kopf und tanzen so den »Flaschentanz«. Die Männer tanzen ihn zwischen Flaschen, die auf dem Boden stehen.

4. Koppányszántó, Mikófalva, Bugac

Tanz der Schweinehirten, Hackentanz, Tanz der Kuhhirten.

Koppányszántó, Komitat Somogy. Der Tanz der Schweinehirten, der zwischen zwei zum Kreuz gelegten Stöcken getanzt wird, war ursprünglich, wie schon der Name sagt, ein Hirtentanz.

Mikófalva im Komitat Heves, von sanften Hügeln umgeben, an deren Hängen Schafherden weiden. Der Hackenstock der Schäferdie begabte Holzschnitzer sind, beeinflusst auch ihre Tänze.

Bugac, berühmte Pussta bei Kecskemét mit unübersehbaren Weiden, Wäldern, Salzteichen und sehr interessanter Pflanzen- und Tierwelt. Hier hat das Hirtenleben noch seine Urform.

Pause

5. Kapuvár

Soldaten-Werbetanz.

Kapuvár, Komitat Sopron, im Westen Ungarns. Der Werbetanz der Männer wird von den Frauen mit rhythmischen Bewegungen begleitet. — Die Kapuvärer Spitzen sind ihrer Schönheit wegen berühmt.

6. Csurgónagymarton

launige Volksbräuche: »Brummfliege«, »Storch«, »Pferdemarkt«.

Csurgónagymarton, jenseits der Donau, im Somogyer Wald. Bei Hochzeiten folgt eine launige Volkssitte der andern.

7. Nagykállóer Kinder

Kinderchor, Kállai kettős.

Nagykálló, Gemeinde im Komitat Szabolcs, früher Stadt und Komitatssitz. Der Tanz der Nagykállóer ist der »Kállai kettős«, Lied und Tanz zugleich, der eine ganze Handlung wiedergibt: das Necken der Liebenden, ihre kleinen Streite und das »happy-end«.

8. Mezőkövesd

Kerzentanz.

Mezőkövesd, im Komitat Borsód im Norden Ungarns, mit 20.000 Einwohnern für ein Dorf recht gross. Die Volkstracht ist sehr bunt, selbst die Hemdärmel der Männer sind vollbestickt. Zahlreiche Frauen in Mezőkövesd befassen sich mit Handarbeit.

Pause

9. Buják

Gemischter Chor, Spinnstube.

Buják, an bewaldeten Hängen im Komitat Nógrád; auf der Bergspitze eine Festungsruine. An den Winterabenden versammeln sich die Mädchen in der Spinnstube. Ihre geschnitzten Rockenstiele verdienen besondere Beachtung. An grössern Feiertagen wippen 15 bis 20 Rösche um die Hüften eines Bujáker Mädchens.

10. Kunszentmiklós

Burschentanz, Türkentanz, Mützentanz, Werbetanz.

Kunszentmiklós, gehört schon zum Tiefland, in der Umgebung des Ortes dehnen sich mächtige Puszten. Als Reiter waren die Kunszentmiklóser immer berühmt. Ihre Tänze sind zumeist Männertänze, unter diesen der Werbetanz, der ursprünglich ein Soldatentanz war. Der »Türkentanz«, dem Masken zugehören, erinnert an die Zeit der Türkenshaft im Land.

11. Kalocsa

Randtanz, Marsch.

Kalocsa, Stadt nahe der Donau. Erzbischöflicher Sitz, auch durch die Produktion von Paprika berühmt. In Kalocsa und Umgebung werden herrliche völkische Handarbeiten gemacht. »Malende Frauen« schmücken mit abwechslungsreich stilisierten Blumen selbst die Küchenwände.

19. u. 20 August

1. Őrhalom

Kupferstrass' Kukorgó.

Őrhalom im Komitat Nógrád, im Tal der Ipoly. Der geprägegebende Tanz ist hier der »Kukorgó«, eine Art wippender Csárdás. Der anderwärts übliche »Ugratócsárdás« ist eben das Gegenteil dieses Tanzes.

2. Tard

»Remélés«.

Tard, im Komitat Borsód eines der Dörfer, dessen Volkstracht der von Mezőkövesd gleicht. Im Fasching ziehen die Burschen mit einem Holzspieß von Haus zu Haus »hoffen«. Sie hoffen nämlich, sie würden für die Begrüssung mit Geschenken bedacht. Die erhalten sie auch. Die Hausfrauen spießen Speck und dergleichen auf den grossen Holzspan. Zuletzt folgt der Schmaus.

3. Koppányszántó, Hevesaranyos, Hortobágy

Tanz der Schweinehirten, Tschikoschtanz, Dudelsackentanz.

Koppányszántó, Komitat Somogy. Der Tanz der Schweinehirten, der zwischen zwei zum Kreuz gelegten Stöcken getanzt wird, war ursprünglich, wie schon der Name sagt, ein Hirtentanz.

Hortobágy, Debrezins ungeheure Puszta: 48.000 Kat. Joch, etwa 40 km von der Stadt entfernt. Zahllose Pferdetrupps, Rinder- und Schafherden weiden hier. Wenns eilt, befestigt der Tschikosch den Sattel gar nicht mit dem Gurt, wirft ihn bloss aufs Pferd und saust schon dahin. Wunder dieses Himmelstrichs: die Fata Morgana.

Hevesaranyos im Komitat Heves, 30 km von der Stadt Erlau. Liebliche Hügellandschaft. Der Dudelsackentanz der Einwohner wurde früher sicher zur Dudelpfeife getanzt. Die entfällt jetzt, doch der Tanz und sein Name leben weiter.

4. Sióagárd

Winzerfest.

Sióagárd im Komitat Tolna, schon ausserhalb des »Sárköz«, von dem auch seine Volkskunst abweicht. Auf Winzerfesten wird dem Weinbauer eine kunstvoll gefügte Traubenkrone überreicht.

Pause

5. Zsámbok

»Gunaras«, »Kásomkás«.

Zsámbok. Dieser kleinen Gemeinde im Komitat Pest blieben soviel Volksspiele erhalten, dass hier nur an einigen von ihnen die Reihe kommen kann.

6. Érsekcsanád

Brauttanz, Ridázás.

Érsekcsanád, südlichste Gemeinde im Komitat Pest, nahe der Donau. Die roten Stiefel der Frauen haben an den Absätzen »musizierende Beschläge«: entsprechend verteilte Metallringe, die während des Tanzens klingeln.

7. Nagykálló

Hanftreten, Kállai kettős.

Gemeinde im Komitat Szabolcs, früher Stadt und Komitatssitz. Der Tanz der Nagykállóer ist der »Kállai kettős« Lied und Tanz zugleich, der eine ganze Handlung wiedergibt: das Necken der Liebenden, ihre kleinen Streite und das »happy-end«.

8. Géderlak

Chor junger Frauen, Fércéltanz.

Géderlak im Komitat Pest. Brustleibchen, Hemdärmel und Schürzen der Frauen sind reich bestickt, das Frauenhäubchen ist mit Perlen geziert.

Pause

9. Tápé

Hochzeitstanz.

Tápé, im Komitat Csongrád, an der Theiss, nahe von Szeged. Die Kirche stammt noch aus der Zeit der Árpádenkönige. Uraltes Fischerdorf.

10. Hosszúhetény

Volksspiele, Sterntanz.

Hosszúhetény, im Komitat Baranya im Süden Ungarns, noch zur Zeit des ersten Ungar Königs, Stephan des Heiligen, erbaut. An der Männertracht fallen die schönen Westen, bei den Frauen der Kopfputz und die bunnt gestickten Samtschuhe auf.

11. Szanyer Burschen

Männerchor, Werbetanz, »Dusuló«, Hirtenlieschen.

Szany, im Komitat Sopron. Die Westen der Männer sind mit 120 Meter Schnüren benäht. Der Tanz der Männer ist der Werbetanz. Die Kinder befestigen zu Pfingsten zwei lebensgrosse Puppen an einem Wagenrad und unter diesem eine Wagenstange, an die ein kleinerer Stab senkrecht befestigt ist. Während nun die Kinder laufen, »stanzten« die Puppen am Rad.

21. u. 22. August

1. Vitnyéd

Polsterspiel, Besentanz, Springtanz, Soldaten-Werbetanz.

Vitnyéd, im Komitat Sopron, nahe zu Kapuvár und Szany, doch ist die Ortsstracht anders. Hier lieben die Frauen Samtkleider mit Quasten. Die erstaunliche Vielfalt der ungarischen Volkskunst macht offenkundig, dass sich oft selbst Nachbargemeinden anders kleiden.

2. Boldog

Freudenkuchen.

Boldog, im Norden des Komitats Pest, am Rand der grossen Tiefebene. Die Tracht der Mädchen und Frauen wechselt mit den Altersstufen; die Braut trägt einen Spiegel-Kopfschmuck. Zur Hochzeit wird ein 1½ bis 2 Meter langer »Freudenkuchen«, geziert mit Honigteigfiguren, bereitet.

3. Szentistván

»Játszóház«, Bethlehemspiele, Átvétős, Kukkó.

Szentistván, im Komitat Borsod, nahe dem Bükkgebirge. Die Tracht ähnelt einigermaßen der von Mezőkövesd. Die Gemeinde wird von zwei Gruppen vertreten. Die eine führt Bethlehem-, die andere Volksspiele auf.

4. Szeremle

Schritt-, Lauf-, Sprunganz, Dreisprung (Dudelsackanz).

Szeremle, im Komitat Bács, vom Komitat Tolna durch die Donau getrennt. Seine Volkskunst klingt dennoch an die des »Sárköz« an. Bloss der Kopfputz ist hier ein anderer, auch werden rote Schuhe und ein Halsschmuck aus Silbermünzen getragen.

Pause

5. Somogyudvarhely

Mützentanz, Kisszéktánc.

Somogyudvarhely, im Komitat Somogy. Die Hochzeitszüge führt dort ein Mann, dessen Hut mit gerösteten Maiskörnern und Buntpapierketten geziert ist.

6. Homokmégy

Férc tánc, Polstertanz.

Homokmégy, Gemeinde bei Kalocsa, mit überaus bunter Volkstracht, gestickten Leibchen, Hemdärmeln und Schürzen — auch die Männerhemden sind bestickt. Bei Hochzeiten tragen junge Frauen die Pölster der Braut — Polstertanz — tanzend voraus.

7. Bocsárlapujtó

Chor junger Frauen, St. Johannisfeuer, Kopogós.

Bocsárlapujtó, von Bergen unnommen in Nógrád, einem Komitat Oberungarns. Das Feuerspringen am Stephanstag ist noch eine Sitte aus der Heidenzeit; früher hatte es abergläubischen Sinn — das Vertreiben böser Geister — jetzt natürlich ist es bloss Spiel.

8. Váralja

Spinnstube, Flaschentanz, Hátravágós csárdás.

Váralja, in einem lieblichen Tal im Komitat Tolna. In alten Dokumenten wird die Gemeinde auch »Terra Britannorum« genannt und die Geschichte der heiligen Margarethe von Schottland mit diesem ungarischen Dorf in bedeutsame Beziehung gebracht. Es gibt hier uralte Tänze, darunter der »Flaschentanz«.

Pause

9. Karád

Tanz der Schweinehirten, Husarentanz, Zittertanz.

Karád, Gemeinde im Komitat Somogy, eine ausserordentlich reiche Quelle uralter Volkslieder. Hier leben noch viele alte Bräuche und Tänze, u. a. ist der gezeigte »Zittertanz« eine interessante Besonderheit.

10. Hosszúhetény

Erntefest, Sterntanz.

Hosszúhetény, im Komitat Baranya im Süden Ungarns, noch zur Zeit des ersten Ungarkönigs, Stephan des Heiligen, erbaut. An der Männertracht fallen die schönen Westen, bei den Frauen der Kopfputz und die bunt gestickten Samtschuhe auf.

11. Perenye, Polgár

Werbetanz, »Csapásolás«.

Perenye, im Komitat Vas, unweit von Szombathely. Die Einwohner führen Männer-tänze vor, so den Werbetanz. Einer der Tänzer ist 72 jährig.

Polgár, Grossgemeinde an der Theiss im Komitat Szabolcs. Im »Csapásolás«, einem von schmucken Burschen vorgeführten Männer-tanz, sind das Klatschen auf Schenkel und Stiefelschäfte, so auch das rhythmische Händeklatschen, das hervortretende.

Das Londoner Folk's Dance Festival.

An den in London vom 12. bis 22. Juli abgehaltenen grosstiligen völkischen Tanzfestlichkeiten beteiligten sich die Vertreter von 18 Nationen, darunter auch eine Gruppe des Ungarischen Perlen Strauss-Verbands. Diese Zeitung zeigt Bilder vom Folk's Dance Festival.

The Folk's Dance Festival of London.

At the Folk's Dance Festival, which took place in London between the 12th and 22nd of July, the representatives of 18 nations took part, among them a group of the Hungarian »Pearly Bouquet« Association. The pictures on the title-page and elsewhere in the paper refer to the Folk's dance Festival of London.

Le „Folk's Dance Festival“ de Londres.

Les représentants de 18 nations, entre autres un groupe de la Fédération du Bouquet Hongrois, ont pris part au grand Festival de danses populaires qui eut lieu à Londres du 12 au 22 juillet de cette année. Les images se rapportent donc au »Folk's Dance Festival« de Londres.

Il „Folk's Dance Festival“ di Londra.

Al grandioso Festival di danze popolari che ebbe luogo a Londra dal 12 al 22 dello scorso luglio, presero parte i rappresentanti di 18 nazioni, e tra questi un gruppo della Lega ungherese del »Mazzo di perle«. Le illustrazioni sono in relazione con il Festival di danze popolari di Londra.

THE PEARLY BOUQUET PROGRAMME

1935
August 14, 15, 16

1. Galambok

»Regölés«, pole dance, threshing dance,
Whitsun promenade.

On the shore of Lake Balaton, a village in the county of Zala. The young men, in their greetings on St. Stephen's day, beat time with a chain-fitted pole. The girls at Whitsun dance a special »Whitsun step«, accompanied by melodious singing.

2. Uszód

Kissing game, swaying, »bokázo« circle.

A village of the county of Pest near to the town of Kalocsa, but its peasant costume is different from that of Kalocsa. The women wear coloured silk shawls. An interesting feature is the many-coloured shirts of the men, called »warm shirt«, because they are made of smooth velvet, which are worn underneath braided waistcoats.

3. Girls of Szany

Chorus of girls, »gobbling turkey«.

A village in the county of Sopron. On Sundays the girls put a small stone into a milk jug and throw it from hand to hand, singing. For Whitsun the children ornament an ordinary cart-wheel with two dolls of life-size; below the cart-wheel there is a shaft, in which a piece of wood is fixed vertically. As the children run, the dolls dance very vigorously.

4. Cigánd

May promenade, throwing over,
vigorous csárdás.

Situated in the county of Zemplén, with the river Bodrog in the vicinity. In the month of May the girls parade the villages with tree branches decorated with ribbons, greeting the spring. The »throwing-over« dance, or even more so the »vigorous csárdás« have perhaps the quickest times of all Hungarian dances.

Interval

5. Nagyréde

Candle dance.

A village in the county of Heves, near to Gyöngyös. The scene presented here is the »candle« dance. They bid farewell to the bride in this manner on wedding occasions.

6. Children of Szent István

Peasant children, plays, squatting.

A few kilometres north of this village in the county of Borsod the Bükk hills begin. The costumes are somewhat similar to those of Mezőkövesd. This village is represented by two groups; on the present occasion the children offer peasant plays.

7. Kazár

Harvest festival, circle dance. Harvest quilt dance.

A village in the county of Nógrád, with rich coal mines in the neighbourhood. A scene will be presented, representing the harvest festival, in which the labourers are greeting the land-owners.

8. Szakmár

Dance of the bride, pillow dance.

In the county of Pest. One can see beautiful flower-decorated walls in the houses here, which are painted by the women of Szakmár themselves. The »pillow dance« at wedding festivals is danced sometimes by as many as 24 young married women, the number depending on the number of pillows of the bride.

Interval

9. Öcsény

Stepping, running, and female cook dance.

A part of the county of Tolna, where also Öcsény is situated, is called »Sárköz«; from an ethnographical point of view one of the most interesting districts of the country. The women, who cook the dinner for a wedding festival, when their work is finished are given pans and copper bowls, and they dance, beating these with wooden spoons until they get among the guests, and there receive money as a reward.

10. Rimóc

Enticement, circle dance.

A village in the county of Nógrád, under the slopes of the »Cserhát« hill, in a beautiful district. It is inhabited by a light-hearted people whose customs and plays are full of fun and humour.

11. Derecske

Men's chorus, »verbunkos«.

In the eastern part of reduced Hungary, in the county of Bihar. Shells of pearl-oysters used to be taken from the adjacent Kálló river. The village was founded by old warriors called »hajdu«. A dance of men only survives in memory of this.

August 17, 18

1. Kiskomárom

»Regölés«, circle dance in pairs.

In the county of Zala, not far from Lake Balaton. An ancient greeting on St. Stephen's day will be presented, in which the time is marked with chain-fitted sticks.

2. Mikóháza

»Taking leave of the orphan girl«.

A village in Zemplén county, near the Trianon frontier line. The scene which will be presented depicts girls taking leave of an orphan girl on her marriage.

3. Bába

Harvest festival, »bottle csárdás«.

A village in the county of Tolna, beautifully situated, between hills and the river Danube. On the occasion of marriage festivals the young married women put a wine-bottle on their heads, and so dance the »bottle Csárdás«. The men perform the same dance between bottles placed on the ground.

4. Koppányszántó Mikófalva, Bugac

Swineherd dance, crook dance, cattle-keeper dance.

Koppányszántó. Situated in Somogy county. The »dance of the swineherds«, danced between crossed sticks, was, as its name implies originally danced by swineherds.

Mikófalva. A village in the county of Heves, surrounded by rolling downs, where great numbers of sheep still graze. The shepherds, crooks are used also in their dance. These shepherds also make beautiful carved-wood work.

Bugac. The famous »Pusztá« adjoining the town of Kecskemét, with wide pasture lands, woods, alkaline ponds, and interesting plant and animal life. The old, romantic shepherd life flourishes in its original form on the Bugac.

Interval

5. Kapuvár

»Verbunk« in pairs.

In the western part of reduced Hungary in the county of Sopron. The men dance the »verbunkos« dance, accompanied here by the women with rhythmical movements. The lace of Kapuvár is beautiful and well known.

6. Csurgónagymarton

Humorous peasant customs :

»Bumble bee«, »stork«, »horse-fair«.

Situated in Trans-Danubia, in the county of Somogy, among forests. Has many amusing local customs, one following another.

7. Nagykálló

Children of Nagykálló, »pairs of Kálló«.

A village in Szabolcs county, formerly a county town. They dance the »pairs of Kálló« dance, accompanied by songs and dancing, which together tell a complete little story, describing a pair of teasing lovers who have had a disagreement, leading at last to a full reconciliation.

8. Mezőkövesd

Candle dance.

In Borsod, one of the northern counties of reduced Hungary. Is beyond the size of a village, having 20.000 inhabitants. The local costumes are brightly coloured, even the sleeves of the men being highly embroidered. In consequence a great number of people live from the women's hand-embroidery.

Interval

9. Buják

Mixed chorus, spinning room.

Is situated in Nógrád, among wooded hills, on the summit of one of which is a ruined castle. During the winter the girls gather every evening for spinning. The distaff handles, of carved wood, are specially worth noticing. A girl of Buják on certain festival occasions wears as many as 15—20 petticoats.

10. Kunszentmiklós

Youths' dance, Turkish dance, cap-dance, »verbunk«.

At the beginning of the Great Plain with large »puszta« in the neighbouring districts. The men of Kunszentmiklós have always been famous riders. Their dances are mostly dances for men, among these the »verbunkos«, which was originally a soldier-dance. The »Turkish« dance, which they dance in masks, is a reminder of those times when the Turks devastated the country.

11. Kalocsa

»Edge« dance, march.

A town near the Danube. Seat of an archbishop. In Kalocsa and district the peasants make beautiful embroidery. Famous also for its »paprika« (sweet pepper) culture. The »painting women« paint even their kitchen walls freely with various flowered designs. Their dance has one of the quickest times of Hungarian dances.

August 19, 20

1. Őrhalom

»Copper-bouquet«, »crouching«.

This village is situated in the valley of the river Ipoly, in the county of Nógrád. The dance of its inhabitants is the »kukorgó«, a form of the »csárdás«; the dancers make crouching movements in the dance. The »leaping csárdás« usual elsewhere, is just the opposite of this.

2. Tard

»Hoping«.

Tard is the third village in the county of Borsod, the costumes of which are similar to those of Mezőkövesd. During carnival time the young men walk from house to house with a wooden roasting spit »hoping«. That is to say, they hope to get some present in return for their greetings, and they also receive bacon or something similar. The house-wives put such things on the spit, and the young men have a great feast at the end.

3. Kopányszántó,

Hortobágy, Hevesaranyos

Swineherd dance, horsekeeper dance, bagpipe dance.

Kopányszántó. Situated in Somogy county. The »dance of the swineherds« (danced between crossed sticks; was, as its name implies, originally danced by swineherds.

Hortobágy. The Great »puszta«, about 40 kilometers from Debrecen, with an area of 48.000 kat. holds (about 70.000 acres). Great numbers of horses, cattle, and sheep graze in this region. The horse — keepers (»csikós«) do not always take the trouble to secure their saddles with girths, but, if necessary, merely throw them on, mount and ride off. Mirages are to be seen at times on the horizon.

Hevesaranyos. A village in the county of Heves, some 30 kilometres from the town of Eger, in a charming hill district. The »bag-pipe-dance« of its inhabitants was probably once accompanied by bag-pipes, but this is now obsolete, though the dance itself retains its old name.

4. Sióagárd

Wine harvest festival.

A village in the county of Tolna, which does not belong to the »Sárköz« district mentioned earlier, its peasant art being also altogether different from that of »Sárköz«. On the occasion of the wine-harvest they present the vineyard owner with an interesting crown made of vine.

Interval

5. Zsámbok

»Gunaras« (gander game), »kásomkás«.

This lesser village of the county of Pest has retained very many people's plays, so many that of these only a few can be presented.

6. Érsekcsanád

Bride dance, »ridázás«.

The most southern village of Pest county near the Danube. The women wear a metal crescent, like a horse shoe, on the heel of their red boots, filled with metal discs so arranged as to make a ringing sound in the dance.

7. Nagykálló

Oakum-treading, the pairs of Kálló.

A village in Szabolcs county, formerly a county town. They dance the »pairs of Kálló« dance, accompanied by songs and dancing, which together tell a complete little story, describing a pair of teasing lovers who have had a disagreement, leading at last to a full reconciliation.

8. Géderlak

Chorus of young married women, thread-dance.

In the county of Pest. The women wear sleeveless bodices over blouses and aprons, all heavily embroidered. The married women's bonnets are decorated with fancy pearls.

Interval

9. Tápé

Wedding dance.

By the side of the Tisza, in the county of Csongrád, very near to the town of Szeged. Its church existed already at the time of the dynasty of the Árpáds. An ancient fishing village.

10. Hosszúhetény

Harvest festival, star-dance.

In the South of reduced Hungary, in the county of Baranya. Founded as early as the reign of St. Stephen, the first Hungarian king. The men's costume is noteworthy for the handsome waistcoat, the women's for the head decorations and the velvet shoes with their many-coloured embroidery.

11. Szany

Chorus of men, »verbunkos«, »dus.«
Shepherdess Betty.

A village in the county of Sopron. On the men's waistcoats are about 100 yards of braid. The dance of the men is the »verbunkos«. For Whitsun the children ornament an ordinary cart-wheel with two dolls of life-size; below the cart-wheel there is a shaft, in which a piece of wood is fixed vertically. As the children run, the dolls dance very vigorously.

August 21, 22

1. Vítnyéd

Pillow game, broom dance, »leaping csárdás«, »verbunk« in pairs.

Is situated in the county of Sopron, near to Kapuvár, not far from Szany, but its costumes are different. The women affect fringed velvet skirts. The wonderful variety of Hungarian peasant art is shown in the fact that very often the costumes even of neighbouring villages are different.

2. Boldog

»Joy-cake«.

In the northern districts of Pest county, at the edge of the Great Plain; the dresses of married women and girls vary according to their ages. A bride wears a head-band containing a looking-glass. A great cake called a »Joy Cake« is decorated with dolls about 5 feet high, made of sweet cake.

3. Szentistván

»House-game«, Bethlehem players, throwing over, crouching.

A few kilometers north of this village in the county of Borsod the Bükk hills begin. The costumes are somewhat similar to those of Mezőkövesd. This village is represented by two groups; on the present occasion the grown-ups offer a Bethlehem play.

Das Londoner Folk's Dance Festival.

An den in London vom 12. bis 22. Juli abgehaltenen grosstiligen völkischen Tanzfestlichkeiten beteiligten sich die Vertreter von 18 Nationen, darunter auch eine Gruppe des Ungarischen Perlen Strauss-Verbands. Diese Zeitung zeigt Bilder vom Folk's Dance Festival.

The Folk's Dance Festival of London.

At the Folk's Dance Festival, which took place in London between the 12th and 22nd of July, the representatives of 18 nations took part, among them a group of the Hungarian »Pearly Bouquet« Association. The pictures on the title-page and elsewhere in the paper refer to the Folk's dance Festival of London.

4. Szeremle

Stepping, running, leaping, triple leaping.

A village in the county of Bács. It is separated from the county of Tolna by the Danube, yet, in spite of this, its peasant art is related to that of »Sárköz«, of the county of Tolna. Only the bead decoration is different, and the fact that they wear red shoes, and also necklaces made of silver coins.

Interval

5. Somogyudvarhely

Cap-dance, small chairdance.

Lies in the county of Somogy. Marriage processions are led by a man whose hat is decorated with a garland made of pop-corn and coloured pieces of paper.

6. Homokmégy

»Thread-dance«, pillow dance.

A village in Kalocsa district. The local costumes are brightly coloured, consisting, for the women, of an embroidered sleeveless bodice, a blouse, and an apron. The men's shirts are also embroidered. On the occasion of wedding festivals the bride's pillow is carried in a dance by young married women.

7. Bocsárlapujtó

Chorus of young married women, the fire of St. Ivan, tapping.

In Nógrád, one of the counties of upper Hungary, among the hills, »fire-jumping«, a pagan custom which still survives, is performed on St. Ivan's day. This dance was formerly symbolical, representing the driving away of evil spirits, but is now, of course, merely an amusement.

8. Váralja

Spinning, »bottle csárdás«, »throwing back csárdás«.

In the county of Tolna, in a beautiful valley. In ancient documents it is sometimes called »Terra Brittannorum«, because the history of Saint Margaret of Scotland has an interesting connection with this village. They have many ancient dances, among them the »bottle csárdás«.

Interval

9. Karád

Swineherd dance, hussar dance, »shaking csárdás«.

A village in the county of Somogy. A rich source of ancient folk-songs. Many customs and dances survive here, among others the »shaking csárdás«, an interesting speciality.

10. Hosszúhetény

Peasant games, star-dance.

On the shore of Lake Balaton, a village in the county of Zala. The young men, in their greetings on St. Stephen's day, beat time with a chain-fitted pole. The girls at Whitsun dance a special »Whitsun step« accompanied by melodious singing.

11. Perenye, Polgár

»Verbunk«, »csapásolás« (slapping).

Perenye. A village in the county of Vas, not far from Szombathely. The group of Perenye will present a dance for men, the »verbunkós«; among those who dance it there is even an old man of 72 years.

Polgár. Is a village of large size, beside the river Theiss, in the county of Szabolcs. In the men's dance, which young men of fine physique present under the name of »slapping dance«, the exploit is the slapping of the thighs and boots, the clapping of the palms, naturally in time with the music.

Le „Folk's Dance Festival“ de Londres.

Les représentants de 18 nations, entre autres un groupe de la Fédération du Bouquet Hongrois, ont pris part au grand Festival de danses populaires qui eut lieu à Londres du 12 au 22 juillet de cette année. Les images se rapportent donc au »Folk's Dance Festival« de Londres.

Il „Folk's Dance Festival“ di Londra.

Al grandioso Festival di danze popolari che ebbe luogo a Londra dal 12 al 22 dello scorso luglio, presero parte i rappresentanti di 18 nazioni, e tra questi un gruppo della Lega ungherese del »Mazzo di perle«. Le illustrazioni sono in relazione con il Festival di danze popolari di Londra.

PROGRAMME DU BOUQUET DE PERLES

1935.

Les 14, 15 et 16 août.

1. Galambok

Récital, danse aux bâtons, danse du fléau, salutation de Pentecôte.

Commune du comitat de Zala s'étendant le long du lac Balaton. Les gars battent la mesure de leur chant de salutation de la Saint-Etienne avec des bâtons garnis de chaînes. A Pentecôte les gars du village dansent «la danse de la Pentecôte» qu'ils accompagnent de leur chant.

2. Uszód

Jeu d'accolade, «lppenős», ronde.

Commune du comitat de Pest, près de la ville de Kalocsa. Les costumes populaires y sont autres qu'à Kalocsa. Les femmes portent des fichus de soie de couleur. Les soi-disantes «chemises épaisses», fabriquées de velours uni de différentes couleurs, que les hommes portent sous le gilet à passepoil, méritent d'être remarquées.

3. Szany

Chœur des jeunes filles, «csörgő pulka».

Commune du comitat de Sopron Le dimanche, les jeunes filles mettent souvent des cailloux dans les pots au lait et se les jettent de main en main en chantant.

4. Cigánd

Salutation de mai, csárdás balancée, csárdás ferme.

Commune du comitat de Zemplén. La rivière Bodrog serpente dans le voisinage. Au mois de mai les jeunes filles parcourent le village avec des branches ornées de rubans pour saluer le printemps. La danse «átvétős» (balancement) et surtout la danse «kemény csárdás» (csárdás ferme) sont peut-être les danses hongroises dont la cadence est la plus précipitée.

Entr'acte

5. Nagyréde.

Danse de la chandelle.

Commune du comitat de Heves, près de la ville de Gyöngyös. Le tableau représente «la danse de la chandelle» (gyertyatánc). Lors du mariage on y prend aussi congé de la fiancée.

6. Enfants de Szentistván

Jeux d'enfants populaires, «kukkkó».

Commune du comitat de Borsod. A quelques kilomètres de là se trouvent les montagnes du «Bükk». Les costumes ont quelque ressemblance avec ceux de Mezökövesd. La commune est représentée ici par deux groupes: les aînés présentent un jeu de Bethléem, les petits d'autres jeux populaires.

7. Kazár

Fête de la moisson, ronde, danse de l'édrédon.

Commune du comitat de Nógrád, située près d'une riche région houillère. La scène représente la fête de la moisson: les moissonneurs viennent saluer le propriétaire terrien à la fin de la moisson.

8. Szakmár

Danse de la fiancée, danse de l'oreiller.

Commune du comitat de Pest. A l'intérieur des maisons les murs sont peints de magnifiques fleurs, ce qui est l'oeuvre des femmes de Szakmár. A l'occasion de nocces, «la danse de l'oreiller» est souvent dansée par 24 jeunes femmes, c'est à dire suivant le nombre des oreillers et coussins de la fiancée.

Entr'acte

9. Öcsény

Danse au pas, danse courante, danse des cuisinières.

Cette partie du comitat de Tolna, où est situé Öcsény s'appelle «Sárköz». Au point de vue ethnographique cette contrée est l'une des plus précieuses du pays. Une fois leur travail terminé, les femmes qui ont cuit le déjeuner de nocce prennent leurs casseroles et leurs chaudrons de cuivre et entrent en dansant, tout en tapant sur les ustensiles avec une cuillère de bois, dans la salle où sont les invités. Ces derniers leur donnent de l'argent pour leur bonne cuisine.

10. Rimóc

«csalogató», ronde.

Commune du comitat de Nógrád, située au pied des collines boisées des montagnes du «Cserhát». C'est une région très pittoresque. La population y est joviale et les coutumes qu'elle présente ici sont pour ainsi dire des jeux populaires.

11. Derecske

Chœur des hommes, danse de recrutement.

Village du comitat de Bihar situé dans la partie orientale du pays. Dans la rivière Kálló qui l'arrose, on pêchait jadis des huîtres perlières. Les fondateurs de cette localité étaient des vaillants (hajdu), ce qui appert aussi de leurs danses.

Le 17 et le 18 août

1. Kiskomárom

Récital, ronde double.

Commune du comitat de Zala, située près du lac Balaton. La scène représente une coutume ancestrale: la salutation de la Saint-Etienne. Les chanteurs battent la mesure avec des bâtons remplis de chaînes.

2. Mikóháza

«Adieu à l'orpheline».

Commune du comitat de Zemplén, située près de la frontière tracée par le traité de Trianon. Le tableau représente une scène d'adieux. Les jeunes filles du village prennent congé d'une jeune orpheline qui va se marier.

3. Bába

Fête de la moisson, csárdás à la bouteille.

Commune du comitat de Tolna, située dans une contrée pittoresque entre des montagnes et un cours d'eau: le Danube. A l'occasion de nocces, les jeunes femmes mettent une bouteille de vin sur leur tête et dansent «la csárdás à la bouteille» (üvegcsárdás). Les hommes dansent la «csárdás à la bouteille» entre des bouteilles posées à terre.

4. Koppányszántó, Mikófalva, Bugac

Danse des porchers, danse au crochet, danse des vachers.

Koppányszántó. Commune du comitat de Somogy. «La danse des porchers», que l'on danse entre deux bâtons posés à terre en croix, a été originellement, comme son nom l'indique, la danse des pâtres de porcs.

Mikófalva. Commune du comitat de Heves, entourée de collines harmonieuses où paissent encore d'innombrables troupeaux de moutons. Les pâtres se servent aussi de leur bâton pendant la danse. Les pâtres fabriquent aussi de merveilleuses sculptures de bois.

Bugac. Célèbre puszta appartenant à la ville de Kecskemét. Cette plaine a des prairies sans fin, des forêts, des étangs salpêtroux. Sa faune et sa flore sont très intéressantes. La vie pastorale y fleurit encore dans sa forme ancestrale.

Entr'acte

5. Kapuvár

Danse de recrutement à deux.

Commune de la Hongrie occidentale, située dans le comitat de Sopron. La danse «verbunkos», dansée par les hommes, est aussi accompagnée par les balancements rythmiques des femmes. Les dentelles de Kapuvár sont célèbres et fort belles.

6. Curgónagymarton

Coutumes populaires plaisantes : «bourdon», «cigogne», «foire aux chevaux».

Village situé en Trans-Danubie dans le comitat de Somogy. Tout autour s'étendent de grandes forêts. A l'occasion de noces de gentilles et plaisantes coutumes populaires se succèdent.

7. Enfants de Nagykálló

Chœur des enfants, double de Kálló.

Commune du comitat de Szabolcs. Cette commune a été jadis une ville et chef-lieu de département. La danse «kállói kettős», que l'on accompagne en chantant, expose avec chants et danses une petite historiette : les amoureux batifolent, puis se brouillent et enfin se reconcilient.

8. Mezőkövesd

Danse de la chandelle.

Commune du comitat de Borsod, l'un des comitats septentrionaux du pays. C'est un très grand village, qui compte environ vingt mille âmes. Les costumes populaires y sont multicolores, même les manches des chemises des hommes sont garnies de riches broderies. On peut en conclure que beaucoup de gens s'occupent de travaux manuels féminins à Mezőkövesd.

Entr'acte

9. Buják

Chœur mixte, filature.

Village situé dans les montagnes boisées du comitat de Nógrád. Les ruines d'un ancien château-fort se dressent encore au sommet de la montagne. Les jeunes filles du village se réunissent les soirs d'hiver dans «la filature». Les quenouilles sculptées sont vraiment dignes d'intérêt. Les jours de grande fête quinze à vingt jupes se balancent autour de la taille d'une jeune fille de Buják.

10. Kunszentmiklós

Danse des gars, danse à la turque, danse de la casquette, danse de recrutement.

C'est déjà la Plaine hongroise. Tout autour il y a de grandes «puszta». Ses habitants ont toujours de célèbres cavaliers. La majeure partie des danses sont des danses d'hommes, entre autres le «verbunkos» qui originellement a été une danse de soldats. «La danse à la turque» (törökös), que l'on danse avec un masque, rapelle l'époque où les Turcs dévasterent le pays.

11. Kalocsa

Danse de l'ourlet, marche.

Ville située près du Danube. Siège archiépiscopal. Kalocsa et ses environs sont connus pour leurs beaux ouvrages manuels populaires et leur production de piment. «Les femmes badigeonneuses» peignent des fleurs variées et multicolores sur les murs des cuisines et leur danse a une cadence précipitée.

Le 19 et le 20 août

1. Őrhalom

Bouquet de cuivre, «kukorgó».

Commune du comitat de Nógrád, située dans la vallée de la rivière Ipoly. La danse locale «kukorgó» (généflexion) est une danse caractéristique. C'est une variation de la Csárdás : les danseurs font des généflexions pendant la danse. Cette danse est le contraire de la «csárdás sautillante».

2. Tard

«Remélés».

C'est la troisième commune du comitat de Borsod dont les costumes populaires ressemblent à ceux de Mezőkövesd. Pendant le carnaval les gars vont de maison en maison «espérer» avec une broche. Notamment, ils espèrent recevoir quelque cadeau pour la «salutation». Ils reçoivent d'ordinaire du lard, de la viande que les ménagères font ensuite cuire à la broche et les gars vont à la fin un bon festin.

3. Koppányszántó,

Hortobágy, Hevesaranyos

Danse des porchers, danse des gardiens de chevaux, danse à la cornemuse.

Koppányszántó. Commune du comitat de Somogy. «La danse des porchers», que l'on danse entre deux bâtons posés à terre en croix, a été originellement, comme son nom l'indique, la danse des pâtres de porcs.

Hortobágy. C'est l'immense puszta de Debrecen, située à 40 km de cette agglomération. La superficie de cette plaine est de 28.000 hectares environ. D'innombrables troupeaux de chevaux, de boeufs et de moutons peuplent cette vaste plaine. Les «csikós» (gardiens de chevaux) ne fixent pas la selle à leur monture, ils la jettent simplement sur le dos du cheval et les voilà déjà galopant à toute allure! Le mirage apparaît de temps en temps à l'horizon.

Hevesaranyos. Commune du comitat de Heves, située à environ 30 km de la ville d'Eger dans une belle région collineuse et boisée. «La danse à la cornemuse», dansée par les gars de Hevesaranyos, se dansait sûrement jadis au son de la cornemuse. Cet instrument a disparu mais la danse continue à en garder le nom.

4. Sióagárd

Fête des vendanges.

Commune du comitat de Tolna, mais elle n'appartient pas à la soi-disante région de «Sárköz». Son art populaire est complètement différent. A l'occasion des vendanges, les vendangeurs remettent une belle et intéressante couronne de raisin au propriétaire de la vigne.

Entr'acte

5. Zsámbok

«Gunaras», «juron».

Cette commune du comitat de Pest a gardé un grand nombre de jeux populaires. Nous ne pouvons malheureusement qu'en présenter quelques-uns ici.

6. Érsekcsanád

Danse de la fiancée, «ridázás».

Commune la plus méridionale du comitat de Pest, près du Danube. Les talons des bottes rouges des femmes sont munis de «fers chantants», c'est à dire de petits anneaux de métal qui résonnent pendant la danse.

7. Nagykálló

Foulement du chanvre, double de Kálló.

Commune du comitat de Szabolcs. Cette commune a été jadis une ville et chef-lieu de département. La danse «kállói kettős», que l'on accompagne en chantant, expose avec chants et danses une petite historiette : les amoureux batifolent, puis se brouillent et enfin se reconcilient.

8. Géderlak

Chœur des jeunes femmes, danse de bâtis.

Commune du comitat de Pest. Quant au costume des femmes : le mantelet, les épauettes et les tabliers sont remplis de broderies. Les coiffes des femmes sont ornées de perles.

Entr'acte

9. Tápé

Danse de noces.

Commune du comitat de Csongrád, située près de la Tisza, à quelques kilomètres de Szeged. Son église date encore de l'époque des rois Arpadiens. C'est un vieux village de pêcheurs.

10. Hosszúhetény

Fête de la moisson, danse de l'étoile.

Ce village, situé dans le comitat de Baranya, (Hongrie méridionale), fut fondé à l'époque du premier roi de Hongrie, Saint-Etienne. Les costumes des hommes, surtout les jolis gilets, ainsi que les coiffes des femmes et leurs bottines de velours, ornées de pointes multicolores, sont dignes d'attention.

11. Szany

Chœur des hommes, danse de recrutement, «dus», «Pásztor Böske».

Commune du comitat de Sopron. Sur le gilet des hommes il y a 120 aunes de cordon. Les hommes dansent le «verbunkos». A Pentecôte les enfants fixent des pantins de grandeur naturelle sur des roues de voiture qu'ils aménagent ensuite sur une voiture à deux roues à l'aide d'un engrenage placé verticalement. En tirant la voiture les pantins «dansent» sur la roue.

Le 21 et le 22 août

1. Vítnyéd

Danse de l'oreiller, danse du balai, csárdás sautillante, danse de recrutement à deux.

Commune du comitat de Sopron, située près de Kapuvár, non loin de Szany ; mais les costumes populaires y sont tout à fait autres. Les femmes portent avec prédilection des jupes de velours à franges. La variété merveilleuse de l'art populaire hongrois est fort caractéristique.

2. Boldog

Gâteau de joie.

Commune située dans la partie septentrionale du comitat de Pest, au bord de la Grande Plaine hongroise : la Puszta. Le costume des jeunes filles et des femmes varie selon l'âge. La fiancée porte une coiffe miroitante. «Le gâteau de joie» garni de bonhommes de pain d'épice d'un mètre et demi à deux mètres, est spécialement fabriqué pour le mariage.

3. Szentistván

Les pèlerins de Bethléem, «átvetős», «kukkkó».

Commune du comitat de Borsod. A quelques kilomètres de là se trouvent les montagnes du «Bükk». Les costumes ont quelque ressemblance avec ceux de Mezőkövesd. La commune est représentée ici par deux groupes : les aînés présentent un jeu de Bethléem, les petits d'autres jeux populaires.

4. Szeremle

Danse au pas, danse courante, danse sautillante, danse à trois sauts.

Commune de comitat de Bács qui est séparé du comitat de Tolna par le Danube. Toutefois l'art populaire est parent de celui de la région de «Sárköz», du comitat de Tolna. Cependant les coiffes y sont autres. Les femmes portent des bottines rouges et les colliers sont fabriqués de pièces d'argent.

Entr'acte

5. Somogyudvarhely

Danse de la casquette, danse de la petite chaise.

Commune du comitat de Somogy. Le cortège nuptial est conduit par un homme dont le chapeau est orné de colliers fabriqués de maïs grillé et de papier peint.

Das Londoner Folk's Dance Festival.

An den in London vom 12. bis 22. Juli abgehaltenen grosstilligen völkischen Tanzfestlichkeiten beteiligten sich die Vertreter von 18 Nationen, darunter auch eine Gruppe des Ungarischen Perlen Strauss-Verbands. Diese Zeitung zeigt Bilder vom Folk's Dance Festival.

The Folk's Dance Festival of London.

At the Folk's Dance Festival, which took place in London between the 12th and 22nd of July, the representatives of 18 nations took part, among them a group of the Hungarian «Pearly Bouquet» Association. The pictures on the title-page and elsewhere in the paper refer to the Folk's dance Festival of London.

6. Homokmégy

Danse de bâtis, danse de l'oreiller.

Commune des environs de la ville de Kalocsa avec des costumes populaires extrêmement multicolores. Les mantelets, les épaulettes des chemises des femmes, les tabliers ainsi que les chemises d'hommes sont garnis de riches broderies. A l'occasion de noces, les jeunes femmes portent les oreillers de la mariée en dansant «la danse de l'oreiller».

7. Bocsárlapujtó

Chœur des jeunes femmes, feu de la Saint-Ivan, «kopogós».

Village situé dans les montagnes du comitat de Nógrád, qui est l'un des comitats septentrionaux de la Hongrie démembrée. La «saut du feu» de la Saint-Ivan était jadis une coutume païenne que l'exécutait par superstition pour chasser les mauvais esprits. Naturellement, à nos jours, ce n'est plus qu'un gentil petit jeu.

8. Váralja

Filature, csárdás à la bouteille, «hátravágós csárdás».

Commune du comitat de Tolna, située dans une riante vallée. Selon les vieux documents cette commune s'appelle aussi «Terra Britannorum» car l'histoire de Sainte-Marguerite d'Ecosse est en rapport intéressant avec ce village hongrois. On y danse beaucoup de vieilles danses, entre autres la «csárdás à la bouteille» (üvegsárdás).

Entr'acte

9. Karád

Danse des porchers, danse des hussards, csárdás saccadée.

Commune du comitat de Somogy. Source extrêmement abondante de vieilles chansons populaires. On y rencontre encore de nos jours un grand nombre de coutumes et de danses, entre autres la «rezgőcsárdás» (csárdás saccadée) que nous présentons ici.

10. Hosszúhetény

Fête de la moisson, danse de l'étoile.

Ce village, situé dans le comitat de Baranya, (Hongrie méridionale), fut fondé à l'époque du premier roi de Hongrie, Saint-Etienne. Le costumes des hommes, surtout les jolis gilets, ainsi que les coiffes des femmes et leurs bottines de velours, ornées de pointes multicolores, sont dignes d'attention.

11. Perenye, Polgár

Danse de recrutement, «csapásolás».

Perenye. Commune du comitat de Vas, non loin de Szombathely. La danse que nous voyons est une danse d'hommes : «le verbunkós». Parmi les danseurs, il y a aussi un vieillard de 72 ans.

Polgár. Grande commune du comitat de Szabolcs, située près de la Tisza. La danse des hommes, appelée «csapásolás» (battement), se danse en se frappant les cuisses, les bottes et les paumes, suivant la cadence.

Le „Folk's Dance Festival“ de Londres.

Les représentants de 18 nations, entre autres un groupe de la Fédération du Bnuquet Hongrois, ont pris part au grand Festival de danses populaires qui eut lieu à Londres du 12 au 22 juillet de cette année. Les images se rapportent donc au «Folk's Dance Festival» de Londres.

Il „Folk's Dance Festival“ di Londra.

Al grandioso Festival di danze popolari che ebbe luogo a Londra dal 12 al 22 dello scorso luglio, presero parte i rappresentanti di 18 nazioni, e tra questi un gruppo della Lega ungherese del «Mazzo di perle». Le illustrazioni sono in relazione con il Festival di danze popolari di Londra.

PROGRAMMA DEL „MAZZO DI PERLE“

1935

14, 15, 16 agosto

1. Galambok

Canti popolari, «danza dei bastoni», usi di Pentecoste, ecc.

Comune nella Contea di Zala sulla riva meridionale del Lago Balaton. Nelle canzoni che cantano il giorno di Santo Stefano, i giovanotti del luogo battono il tempo servendosi di un bastone munito di catene. Di Pentecoste le ragazze cantano e festeggiano Pentecoste.

2. Uszód

Gioco del bacio; danze popolari.

Comune nella Contea di Pest, vicino alla città di Kalocsa, ma con costumi popolari differenti da quelli di Kalocsa. Le donne portano scialli di seta a colori. Gli uomini, sotto il corsetto guarnito di passamani, indossano una camicia così detta «calda», fatta di velluto liscio ma a vari colori.

3. Szany

Coro di ragazze, «polca dei sonagli».

Comune nella Contea di Sopron. La domenica le ragazze del paese sogliono mettere dei ciottoli nelle loro ciotole per il latte, gettandosele a vicenda cantando. Il ballo degli uomini è il «verbunkós».

4. Cigánd

Feste di maggio; danze popolari.

Nella Contea di Zemplén; non lungi dal villaggio si snoda al sole il fiume Bodrog. In maggio, le ragazze percorrono il villaggio con in mano ramoscelli ornati di nastri: salutano maggio. Le danze tradizionali di Cigánd sono l'«átvetős» e la «csárdás» chiamata dura, perchè ballata con un ritmo indiatolato.

Riposo

5. Nagyréde

Danza delle candele.

Comune nella Contea di Heves, non lungi da Gyöngyös. Si presenta la «danza delle candele», con la quale in occasione di nozze si suole porgere omaggio alla novella sposa.

6. Szentistván

Giochi infantili.

Comune nella Contea di Borsod, a pochi chilometri dai monti Bükk. I costumi popolari assomigliano a quelli di Mezőkövesd. Il villaggio è rappresentato da due gruppi; quello dei grandi interpreta la storia dei re magi; quello dei piccoli presenta giochi popolari.

7. Kazár

Festa della mietitura; danza dei piumini, ed altre.

Comune nella Contea di Nógrád, con ricche miniere di carbone. La scena rappresenta la festa finale della mietitura con l'omaggio dei mietitori al padrone delle terre.

8. Szakmár

Danza della sposa; danza dei cuscini.

Nella Contea di Pest. I muri delle case sono riccamente decorati a fiorami, che vengono dipinti dalle donne di casa. La danza di pramatica per nozze, è la «danza dei cuscini», ballata da tante giovani quanti sono i cuscini della dote della sposa.

Riposo

9. Öcsény

Danza delle cuoche, ed altre.

Quella parte della Contea di Tolna nella quale si trova il comune di Öcsény, è chiamata «Sárköz» ed è una delle regioni più interessanti dell'Ungheria dal punto di vista del folklore e dell'arte paesana. Le donne che curano la cucina in occasione di feste nuziali, finito il lavoro, danno di piglio a pentole ed a padelle, e battendole con dei cucchiari di legno, si mescolano ballando tra gli ospiti, ricevendo in premio del denaro.

10. Rimóc

Danze popolari.

Comune della Contea di Nógrád, sul pendio della montagna chiamata «Cserhát», in bellissima regione, con abitanti conosciuti per il loro ottimo buon umore. Analogo è il tono delle usanze popolari che presentano.

11. Derecske

Coro maschile; danza militare.

Comune situato sul confine orientale dell'attuale Ungheria, nella Contea di Bihar. Nel fiume Kálló che scorre vicino al villaggio si pescavano una volta conchiglie perlifere. I fondatori del villaggio erano guerrieri («hajdu», «aiducchi»), ciò che spiega il carattere marziale delle danze del luogo.

17, 18 agosto

1. Kiskomárom

Canti e danze popolari.

Nella Contea di Zala, non lontano dal Lago Balaton. Presentiamo la caratteristica cantata per il giorno di Santo Stefano, il tempo viene dato con dei bastoni muniti di catene.

2. Mikóháza

«Congedo dall'orfana che va sposa».

Comune nella Contea di Zemplén, non distante dall'attuale confine dell'Ungheria. La scena rappresenta il saluto delle amiche alla compagna orfana che va a marito.

3. Bába

Festa della mietitura; «csárdás dei vetri».

Comune nella Contea di Tolna. Bella posizione allietata da colline e dall'acqua del Danubio. Nelle feste per nozze, le ragazze ballano la tradizionale «csárdás» portando sulla testa delle bottiglie da vino. Il ballo di conseguenza è chiamato «csárdás dei vetri». Gli uomini alla loro volta ballano la «csárdás» tra bottiglie disposte per terra.

4. Koppányszántó, Mikófalva, Bugac

Danza dei porcari, danza del bastone, danza del mandriano.

Koppányszántó. Nella Contea di Somogy. La «danza dei porcari» che in origine era una danza di pastori, viene ballata tra due bastoni incrociati.

Mikófalva. Comune nella Contea di Heves, situato tra colline dove pascolano ricche greggi di pecore. Il bastone uncinato dei pecorai figura anche nelle danze popolari del luogo. Sono famosi i lavori di intaglio dei pastori.

Bugac. Famosa «puszta» (campagna) che appartiene alla città di Kecskemét, ricca di pascoli e di boschi immensi, di laghetti, con una flora ed una fauna particolarmente interessante. A Bugac la pastorizia ha conservato fedelmente le antiche forme.

Riposo

5. Kapuvár

Danza militare.

Nella Contea di Sopron situata nelle parti occidentali dell'attuale Ungheria. Il ballo «verbunkós» di carattere militare che di solito viene ballato dai soli uomini, qui viene accompagnato anche dalle donne. Ricercati sono i merletti di Kapuvár.

6. Csurgónagymarton

Usanze popolari scherzose.

Comune nella Contea di Somogy (Oltredanubio — antica Pannonia), situato in mezzo a boschi. Particolarmente liete sono le feste nuziali del villaggio, quando gli scherzi non sembrano aver fine.

7. Nagykálló

Coro infantile ; »due di Kálló«.

Nella Contea di Szabolcs. Oggi villaggio, ma una volta città importante e capoluogo di Contea. Il ballo tradizionale, chiamato il »due di Kálló« viene accompagnato con il canto, e vuol descrivere l'eterna vicenda d'amore : i primi approcci, le prime lievi nubi che turbano il cielo dei due amanti, ed infine il loro pieno accordo.

8. Mezőkövesd

Danza delle candele.

Nella Contea di Borsod, una delle più settentrionali dell'attuale Ungheria. E' un villaggio di più di 20 mila abitanti, con ricchi costumi popolari. Sono coperte letteralmente di ricami anche le maniche delle camicie degli uomini. Per conseguenza il ricamo è una delle occupazioni principali delle donne di Mezőkövesd. Un gruppo di ragazzi presenta dei giochi popolari infantili.

Riposo

9. Buják

Coro misto ; scena della filanda.

Nella Contea di Nógrád, tra monti coperti di boschi, dominata dalle rovine di un antico castello. D'inverno le ragazze del villaggio si danno convegno ogni sera nella filanda. Quando si vestono a festa, indossano fino a 15—20 gonne l'una.

10. Kunszentmiklós

Danza dei giovani, »turchesca«, danza delle berrette ; danza militare.

Nel Grande Bassopiano ungherese, in mezzo ad immense campagne. I suoi abitanti furono sempre famosi cavalieri. I loro balli sono quasi tutti balli per soli uomini, tale il »verbunkós« che in origine era una danza di soldati. Il ballo »turchesco« che ballano mascherati, ricorda i tempi in cui l'Ungheria era soggetta ai Turchi.

11. Kalocsa

Danze popolari, marce.

Città vicina al Danubio. Sede di arcivescovo. Famosa per i ricami popolari dei suoi dintorni e per la sua ottima »paprika«. Le popolane dipingono esse stesse le pareti delle loro cucine, a fiorami originalmente composti e disegnati. Particolarmente vivace e fresco è il ritmo delle danze popolari della regione.

19, 20 agosto

1. Órhalom

Danze popolari.

Comune nella Contea di Nógrád, nella valle del fiume Ipoly. La danza speciale di questo comune è il »kukorgó«, una specie di »csárdás«, nella quale, contrariamente a quanto avviene nella »csárdás saltellante«, i ballerini si ripiegano verso terra.

2. Tard

Gioco della »speranza«.

Altro comune nella Contea di Borsod, con costumi popolari simili a quelli di Mezőkövesd. Di carnevale i giovanotti del paese girano di casa in casa armati di uno spiedo di legno. Questo si dice »sperare« : cioè essi sperano di ricevere in cambio della loro cantata qualche regalo. E diffatti non vi è casa che non regali a loro per lo meno una bella fetta di lardo. E' la padrona di casa che infila sullo spiedo il regalo commestibile, e quando lo spiedo è ben carico di ogni ben di Dio, i giovanotti si raccolgono a lauto convivio.

3. Koppányszántó, Hortobágy, Hevesaranyos

Danza dei porcari, danza dei butteri, danza della cornamusa.

Koppányszántó. Nella Contea di Somogy. La »danza dei porcari« che in origine era una danza di pastori, viene ballata tra due bastoni incrociati. La »csárdás saltellante« viene ballata saltando.

Hortobágy. Immensa »puszta«, proprietà della città di Debrecen, a circa 40 km dalla città. 48.000 jugeri di superficie. Vi pascolano immense greggi di cavalli, di buoi, di pecore. I butteri gettano semplicemente la sella sul dorso del cavallo, senza fermarla con delle cinghie. Vi si ammira spesso il fenomeno ottico della »fata morgana« (miraggio).

Hevesaranyos. Comune della Contea di Heves, a circa 20 km dalla cittadina di Eger. La »danza della cornamusa« caratteristica per il luogo, veniva un giorno accompagnata con la cornamusa. Oggi la cornamusa non c'è più, ma la danza è rimasta ed ha conservato l'antico nome.

4. Sióagárd

Festa della vendemmia.

Comune nella Contea di Tolna, ma fuori della già ricordata regione del »Sárköz«, con una specifica arte paesana. I vendemmiatori sogliono offrire al padrone delle vigne una corona d'uva.

Riposo

5. Zsámbok

Danze popolari.

Villaggio nella Contea di Pest che ci ha conservato una quantità di giochi popolari, dei quali si presentano qui alcuni.

6. Érsekcsanád

Danza della fidanzata, ed altre.

E' il comune più meridionale della Contea di Pest, non lontano dal corso del Danubio. Le donne portano stivaloni di pelle rossa, con il tacco ferrato da un ferro »sonante«. Il ferro cioè è munito di anelli di metallo che tintinnano durante il ballo.

7. Nagykálló

Pigiatura della canapà ; »due di Kálló«.

Nella Contea di Szabolcs. Oggi villaggio, ma una volta città importante e capoluogo di Contea. Il ballo tradizionale, chiamato il »due di Kálló«, viene accompagnato con il canto, e vuol descrivere l'eterna vicenda d'amore : i primi approcci, le prime lievi nubi che turbano il cielo dei due amanti, ed infine il loro pieno accordo.

8. Géderlak

Coro di ragazze ; danza per soli uomini.

Comune nella Contea di Pest. I corsetti, le camiciole ed i grembiuli delle donne sono riccamente ricamati. Il diadema che portano in fronte è ornato di perle.

Riposo

9. Tápé

Danza nuziale.

Nella Contea di Csongrád, sul Tibisco, vicinissimo alla città di Szeged. Antico villaggio di pescatori con una chiesa romanica dell'epoca dei re della Casa arpadiana.

10. Hosszúhetény

Festa della mietitura ; danza della stella.

Comune nella Contea di Baranya, nelle parti meridionali dell'attuale Ungheria, fondato all'epoca di Stefano il Santo. Il costume degli uomini è caratterizzato da un ricco corsetto, e quello delle donne dai diademi particolarmente ornati e dalle scarpe di velluto, decorate a colori.

11. Szany

Coro maschile ; danze militare ed altre.

Comune nella Contea di Sopron. I corsetti portati dagli uomini hanno una guarnizione di parecchi metri di passamano. Il ballo degli uomini è il »verbunkós«. Di Pentecoste i ragazzi usano applicare dei fantocci di grandezza naturale a delle ruote da carro munite di timone ; correndo i ragazzi, i fantocci si mettono a ballare sulle ruote.

21, 22 agosto

1. Vitnyéd

Danza militare a coppie ; »Csárdás saltellante«.

Comune nella Contea di Sopron, vicino a Kapuvár ed a Szany, ma con peculiare arte paesana. Le donne portano gonne di velluto ornate di frange. Tante volte villaggi vicini hanno costumi popolari ben differenti, ciò che dimostra la ricchezza e la varietà dell'arte paesana ungherese.

2. Boldog

Focaccia di festa.

Comune nella Contea di Pest, a Nord, sul margine del Grande Bassopiano dell'Ungheria. I costumi delle ragazze e delle donne maritate variano secondo l'età delle rispettive. Le fidanzate portano in fronte una specie di diadema ornato di specchi. Le feste nuziali sono allietate da enormi focacce ornate di figure di pasta melata, grandi perfino un metro e mezzo e due metri.

3. Szentistván

Giochi infantili ; danze popolari.

Comune nella Contea di Borsod, a pochi chilometri dai monti Bükk. I costumi popolari assomigliano a quelli di Mezőkövesd. Il villaggio è rappresentato da due gruppi; quello dei grandi interpreta la storia dei re magi; quello dei piccoli presenta giochi popolari.

4. Szeremle

Varie danze popolari.

Comune nella Contea di Bács, divisa da quella di Tolna dal corso del Danubio, con un'arte paesana che ricorda quella della regione »Sárköz» nella Contea di Tolna. Differisce unicamente il diadema portato dalle donne, le scarpe sono rosse, ed usano collane di monete d'argento.

Riposo

5. Somogyudvarhely

Danza delle berrette ; danza delle seggiole.

Nella Contea di Somogy. In testa ai cortei nuziali del villaggio marcia un contadino con il cappello ornato di corone formate di grani di granoturco abbrustoliti e di carte di vari colori.

Das Londoner Folk's Dance Festival.

An den in London vom 12. bis 22. Juli abgehaltenen grosstiligen völkischen Tanzfestlichkeiten beteiligten sich die Vertreter von 18 Nationen, darunter auch eine Gruppe des Ungarischen Perlen Strauss-Verbands. Diese Zeitung zeigt Bilder vom Folk's Dance Festival.

The Folk's Dance Festival of London.

At the Folk's Dance Festival, which took place in London between the 12th and 22nd of July, the representatives of 18 nations took part, among them a group of the Hungarian »Pearly Bouquet» Association. The pictures on the title-page and elsewhere in the paper refer to the Folk's dance Festival of London.

6. Homokméggy

Danze popolari.

Comune dei dintorni di Kalocsa, con costumi popolari straordinariamente ricchi: corsetti, camiciole, grembiuli ricamati; sono ricamate persino le camice degli uomini. In occasione di nozze, le ragazze ballano »la danza dei cuscini» portando in braccio i cuscini della sposa.

7. Bocsárlapujtó

Coro di ragazze ; fuochi di Sant'Ivano ; danze.

Comune di montagna nella Contea di Nógrád, nell'Ungheria settentrionale. Per la festa di Sant'Ivano c'è il »salto del fuoco» le cui origini rimontano all'epoca pagana, quando si faceva per scongiurare e scacciare gli spiriti maligni. Oggi naturalmente non è altro che un passatempo popolare.

8. Váralja

Scena della filanda ; »csárdás dei vetri» ed altre.

In una amena valletta nella Contea di Tolna. In antiche carte il villaggio è chiamato anche »Terra Britannorum», per certe interessanti relazioni tra la leggenda di Santa Margherita di Scozia ed il villaggio ungherese. Tra le danze tradizionali del villaggio, particolarmente caratteristica è la »csárdás dei vetri».

Riposo

9. Karád

Danza dei porcari ; danza degli usseri ; csárdás.

Comune nella Contea di Somogy, fonte inesauribile di canti popolari. Vi si sono conservate molte usanze e danze antiche, tra queste la »rezgőcsárdás», molto caratteristica.

10. Hosszuhetény

Giochi e danze popolari.

Comune nella Contea di Baranya, nelle parti meridionali dell'attuale Ungheria, fondato all'epoca di Stefano il Santo. Il costume degli uomini è caratterizzato da un ricco corsetto, e quello delle donne dai diademi particolarmente ornati e dalle scarpe di velluto, decorate a colori.

11. Perenye, Polgár

Danze militari ed altre.

Perenye. Comune nella Contea di Vas, non lungi dalla città di Szombathely. Qui di Perenye presentano una danza militare ballata esclusivamente da uomini, il »verbunkós». Tra gli esecutori di questa caratteristica danza vi sono anche vecchi di 72 anni.

Polgár. Borgata nella Contea di Szabolcs situata sul Tibisco. I baldi giovanotti di Polgár eseguono una danza per uomini soli, chiamata »csapásolás», caratterizzata da colpi di cosce e di stivaloni, e dal battere delle palme, naturalmente a tempo.

Le „Folk's Dance Festival“ de Londres.

Les représentants de 18 nations, entre autres un groupe de la Fédération du Bouquet Hongrois, ont pris part au grand Festival de danses populaires qui eut lieu à Londres du 12 au 22 juillet de cette année. Les images se rapportent donc au »Folk's Dance Festival» de Londres.

Il „Folk's Dance Festival“ di Londra.

Al grandioso Festival di danze popolari che ebbe luogo a Londra dal 12 al 22 dello scorso luglio, presero parte i rappresentanti di 18 nazioni, e tra questi un gruppo della Lega ungherese del »Mazzo di perle». Le illustrazioni sono in relazione con il Festival di danze popolari di Londra.

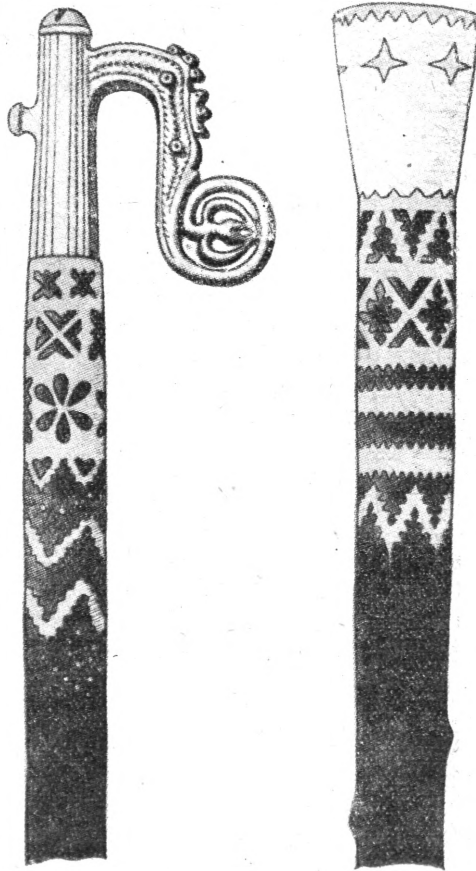
A „BINKÓ”

Írta: dr. Madarassy László.

A borsodi Bükkhegység nyugati erdős, ligetes nyulványain és az Eger-, Szilas-, Bán-patakok völgyeiben lakó pásztorok nemcsak a fakanalak, — amikről már írtam — hanem egyéb holmik faragásában is jeleskednek. (A fakanál — ha valaki még nem tudná, — fából, művészien faragott ivóeszköz.) Az egyéb holmik között első helyen kell emlitenem a *binkó*-t. A »binkó« tájszó és annyi mint bunkó, tágabb értelemben bunkósbot. A binkó vidékünk emberének — »ember« alatt itt mindig a férfinép értendő! — tárgyi vagyoniában éppen olyan előkelő helyet foglal el, mint a vízmerítő fakanál. Felnőtt ember itt binkó nélkül alig képzelhető. Evvel indul vásárba, búcsúba, lánynézőbe, lakodalomba, másik faluba, messze városba, még a törvény elébe is, holott ilyen alkalommal a binkót az előszobában kell hagyni.

A binkó — fegyver, mely hozzávaló kézben a biztonságérzést növeli. De tisztesség is, mely emeli birtokosa tekintélyét. A binkó ezen okból nem készülhet akármilyen fadarabból, amelyet úton, útfélen fől-szedhetnek. Vidékünk emberének, akinek megengedte a Gondviselés, hogy válogathat különféle fanemekben, az a meggyőződése, hogy csak az a binkó igazán binkó, amelyik *barkócajából* készül. A »barkóca« a berkenyének népies neve; szívós, rugalmas, nehéz fa. Különös tulajdonsága, hogy ha tavasszal, a nedvke-ringés megindulása idején megszur-

kálják, vagy bevagdadják, a szurkálások, vagdalások helyét őszre görcsösen kiforítja. Vidékünk pásztorai, akik a barkóca-binkó nevelésének, kikészítésének és díszítésének

Pásztorbotok Mikófalva környékéről:
a kampó és a „binkó”.

Hirtenstäbe aus der Umgebung von Mikófalva.
Shepherd's crooks from the neighbourhood of
Mikófalva.

Houletes des environs de Mikófalva.
Bastoni da pastore della regione di Mikófalva.

igazi mesterei, ezt a műveletet *kigör-csölés*-nek nevezik és úgy végzik, hogy a kiválasztott barkócaágra köröskörül sűrű, szabályos sorokban elhelyezett apró bevágásokat tesznek. Az ilyen módon vagdalt barkócaág szelíden hullámosra forrja ki magát, ami a binkó értékét, legalább is ránézés szempontjából, előnyösen növeli. A tökéletesen megvagdalt és hibátlanul kiforrott barkócaág kereslet tárgyja és viszonylag elég magas áron cserél gazdát. (Ezért történik aztán, hogy haszontalan, do-logkerülő emberek az erdőn felku-tatják a szépen görcsölt barkóca-ágakat és a sokszor még éretlen, ki-forratlan ágat, a binkónevelő pásztor keserűségére, idő előtt kivágják.)

Arra vonatkozólag, hogy milyen úton-módon lesz a barkócaágból binkó, *Német Varga* Ferenc kondás körülbelül ezeket mondotta:

— »Mikor a barkócaágot levágom, tűzön kissé megpirítom, hogy héját könnyebben leszedhessem. A megtisztított ágat, mely még fehér, csér-fahamu forrázatával olyan melegen, ahogyan a kezem kiállja; napokon át kengetem. Amit este rákenek, azt reggel száraz ronggyal dörzsöl- getem. Ezt mindaddig csinálom, amíg a bot sötétpiros színt nem kap. Ezután már csak szalonnaszírral ke- negetem, amitől ojjan lesz, akar a fekete bogár.«

A barkócaágot gyökeréről, vagy törzséről úgy vágják le, hogy a vastagabb végén bunkó is maradjon. Vannak, akik evvel a természe- tes bunkóval, vagyis binkóval meg- elégszenek. A kényesebb igények ki- elégítésére azonban a pásztor a bar- kócaágra mesterséges binkót szei-

Books on Hungary

- I. Madách; *The Tragedy of Man*.** Cloth P 7'50
Charlotte Lederer: *Made in Hungary*. The everyday and the red letter days of the Hungarian peasant. With 102 drawings. Cloth P 17'—
K. Viski: *Hungarian peasant customs*. With 32 full-page illustrations. Cloth . . . P 10'—
P. Stein: *Fly My Swallow*. Hungarian peasant songs Description of the gipsies — their past and their art. Cloth P 5'—
100 Hungarian Folk songs. A large collection of the finest Hungarian folk-songs P 7'50
Hungary, yesterday and today. History, literature, economics, industry, commerce etc. Cloth P 7'50
Grace Humprey: *Come with me through Budapest*. A well informed and pleasant companion to take with us on our rambles P 2'80
Gundel: *Hungarian Cookery Book*. Cl. P 6'50
Wild flowers of Hungary. In 6 hand-coloured etchings P 15'—

Dr. George Vajna and Co.
Publishers
28 Váci-utca, Budapest IV.

Livres françaises

- I. Baján: *Cicerone pour Budapest*** . . . P 3' .
E. Radisics: *La Hongrie d'hier et d'aujourd'hui* P 7'50
Les Maîtres Conteurs Hongrois . . . P 7'50
Varga: *La tragédie d'un pays millenaire* P 3'60

Dr. George Vajna
éditeur
Budapest, IV., 28 Váci utba

Bücher über Ungarn in deutscher Sprache

- I. Baján: *Cicerone von Budapest*.** Ein Führer durch die Hauptstadt mit 216 Abdg. P 3'—
K. Gundel: *Ungarische Kochrezepte*. Ungarische Spezialitäten P 3'50
W. Lux: *Versäumen Sie nicht in Budapest*. Ein praktischer kleiner Wegweiser P 0'50
E. Madách: *Die Tragödie des Menschen* Brosch. P 5'—
Lad. Takács: *Der Ungar in der Welt*. Das Leben hervorragender Ungaren. Mit 16 ganzseitigen Illustrationen P 20'—
K. Viski: *Ung. Volksbräuche* P 8'—
Budapest — Ungarn. Abreisskalender mit 52 preisgekrönten Illustrationen P 4'—
Voinovich—Mohács: *Madách und Die Tragödie des Menschen*. Das Leben Madách's und eine Einführung in die Tragödie P 3'—

Dr. Georg Vajna
Buchhandlung und Verlag
Budapest, IV., Váci-utca 28,

keszt. Ez úgy történik, hogy a természetes bunkót lefűrészezi, a közvetlenül alatta lévő síma felületen pedig, mintegy arasznyi szélességben, zezugos árokrendszert vés. Ennek az árokrendszernek tervrajza mindig bizonyos művészi elgondolás alapján készül és többnyire emlékeztet azoknak a szöttéseknek, hímzéseknek, csipkéeknek mintáira, amelyeket e vidék asszonyai készítenek, vagy viselnek. Ezt az árokrendszert vastag papirossal szorosán és oly módon borítja körül, hogy a borítás a bot felső végét mintegy háromnegy ujjnyival meghaladja. A borításnak ebbe a csőszerűen, sőt tölcészerűen kinyúló végébe forró ólomot önt, mely a borítás alatt előbb az árokrendszert tölti ki, végül pedig magát a cső-, vagy tölcészerű nyúlványt is. Mikor az ólom kihül, megkeményszik, a borítást lefejtí és az ólomnak durva, érdes felületeit ledörzsöli, lesimítja. Vannak, akik a fabunkó helyébe a bot végére vastag rézkarikát, vagy a marha lábszárcsontjából fűrészelt csontkarimát húznak, s. ezt öntik ki ólommal. Ezeket a mesterséges binkókat nevezik azután ólmos-, rezes-, vagy csontos-binkónak.

Barkócaágból, a binkó módjára készül az itteni juhászok legnagyobb ékességének, a *kampó*-nak nyele is. Itt a barkócaág végéről a bunkót minden körülmények között le kell fűrészelni, hogy a kampót fel lehessen erősíteni. A bunkó alatti síma felületet itt is gazdagon megöntik ón-, vagy ólomcifrátokkal, amelyek főképpen azt a célt szolgálják, hogy a drága barkócanyél a kampó körül szét ne repedjen.

— »Bicskával vágunk rózsá, szív, kereszt, vagy másformájú rovátkákat — magyarázta Berze István juhászszámadó — beöntjük forró cinnel, azután reszelővel, üvegpapírral lesimítjuk. A kampó lehet sárgaréz, vörösréz, ritkábban pakfon. Ennek első mintáját is magunk faragjuk szilvafából, azután erről a mintáról kiöntetjük a gyárban. (Tudniillik az ózdi vasgyárban, amely ide közel esik!) A kampót a nyélre gomboszőg-gel erősítjük.«

A kampó fogósságára nézve megjegyezte Berze, hogy a kampó belvilágának egy hüvelyk szélességűnek és három hüvelyk hosszúságúnak kell lennie. Ha a belvilág egy hüvelyknél keskenyebb, a juh lába nem fér bele, ha ennél szélesebb, akkor megkibujik belőle. A díszesebb, mondhatni: ünnepi kampónak van sarkantyúja, taréja, szeme (akár a kakasnak!), továbbá farka, mely tulipánvirágban végződik. A taréj széles mezejére rozmaringát vésnek.

Az 1935-iki Gyöngyösbokréta helységei

II. csoport. Aug. 17—18

Kiskomárom.

Kiskomárom Zala-megyei község a nagykanizsai járásban. Lakóinak száma körülbelül 2000. A népviseletet és szokásokat még őrzik a kiskomáromiak, kásmír szoknyák, kásmír kendők a nőkön, pitykés mellények a férfiakon. Az ősi szokások közül a pogánykorból fennmaradt regölést ma is gyakorolják. Karácsonykor, vízkereszt vagy húsvét táján legények csoportja jár végig a falun, minden házba bezöngöttek és dallal köszöntik a háznépét. Gyönyörű, színes rajzokkal díszített másfél méter hosszú, láncsal, csörgővel felszerelt botokkal verik az ütemet a regölők a regöléshez.

Adjon Isten kenteknek

Erőt, egészséget,

Tarisznyába, hombárba

Böven eleséget.

Csutorába öreg bort,

Minden hétre disznótort

Hej! Regő rajta.

Azt is megadhaja.

B'zony meg is adja.

Az a nagy Ur Isten!

Mikóháza.

Mikóháza község — a Mikó család ősi fészke és névadó községe — az Eperjes-tokaji heglánc délkeleti lejtője alatt, Sátoraljaújhegytől 10 km távolságra és közvetlenül a trianoni határ mellett fekszik. Magas hegyek közé ékelt, nagyon szép fekvésű, jó levegőjű falú. Egyébként földműves lakosságát a jó hanganyag és fejlett zenei érzék jellemzi. Minden alkalomra más

ERŐSÍTSE

a Bokrétások Lapját és mindössze évi 1.50 p-ért fizessen okvetlen elő.

és más rigmus, ceremónia és más ének a rend. A mikóházi bokréta által bemutatott jelenet is különleges lakodalmi ceremónia. A menyasszony történetesen egy árva leány, a jelenet címe ezért: „Árvaleány menyasszonyi búcsúztatója“. De a község lakosai nemcsak a régi népszokásokat, hanem a régi népviseletet is híven megőrizték. Szinpompás, sok szoknyás, hímzett ingvállas, tarka kendős, pártás viseletük van.

Báta.

Tolnamegyei község, a Duna mellett. Egyetlen utcája — hét kilométer hosszú. A kőkorszakban már lakott hely volt. Később római őrállomás. II. Lajos itt győnt, áldozott, mikor seregével Mohács felé vonult. A nők kontyántlikát viselnek, hímzett parittyafőkötővel. A fejdísz felerősítése meglehetősen hosszadalmas és 150—200 tüt használnak e művelethez. Gyöngyös bodor, ingváll, röpíke, ternőszoknya, mütyürkés

papucs, ma is használatos ruhadarab. Aratóünnepük egyik dala különleges érték.

Koppányszántó.

Koppányszántó, község Toina vármegyében, de már Semogy megye határán. A község már Szent István király idejében fennállott. Az asszonyok alsószoknyájának pöntő a neve. A felső szoknya selyem, vagy bársony, 7—8 méter kell egy szoknyához. A menyecskek a kontyukon „pillét“ viselnek, ez a menyecskekendő. Nevét onnan vette, hogy a kendő csücskei úgy alakulnak, mintha színes pille ülne a kontyon. A férfiak hímzett, fehér vászoninget hordanak. Az üvegesárdásban a nők fején tele üveg van és tánc közben — de hogy esik le. A kanasztáncot két keresztbe fektetett bot között járók a férfiak és két figurája van. Ezt a táncot öt évvel ezelőtt már csak egy igen idős ember járta. Azután jött a Gyöngyösbokréta és ma már nem férfi a községben, aki nem tudja ezt a gyönyörű és igen nehéz táncot.

Mikófalva.

Mikófalva heves megyei község, lakosainak száma valamivel több mint ezer. Vadregényes vidék, földje talán a földművelésre nem sok, de hegyei között a juhnyájak tucatjai legelnek most is. A juhászok fából csodálatos ivóparákat, „csanakokat“ faragnak, csupa remeke a népművészetnek. Gyönyörű dalaik vannak ezeket tilinkon is fújják. Táncuk a „kampóstánc“, mert hogy e táncnál nagy szerep jut a kampósbotnak. Szelidszemű, járású juhászok. Csendesen ballagnak a legeléső nyáj után, ott, a mikófalvai hegyoldalokban. Meg-megállnak, friss forrás vizéből merítenek a csodálatos csanakokkal.

Bugac.

Kecskemét híres pusztája. Végeláthatatlan legelői, erdei, szikes tavai, csodálatos növény és madárvilága, nádasai, zombosai lenyűgözik a szemlélőt. A 33 ezer hold pusztából 12 ezer hold erdő, négyezer hold víz és nádas, 2600 hold a város remek mintagazdasága, 8000 hold kisbérlet, a többi legelő. Keménykötésű, remekbeszabott magyarak itt a pásztoremberek. Csupa erő, egészség mind. A pusztá fenséges csendje a legtökéletesebb idegenszanatórium. Itt még ősi köntösében pompázik a pásztorélet és száll szájról-szájra a dal:

Megfeküdt a barom harmatszallatjára,

Elveszett hat tündő számadó kárjára.

Lovat kell nyergelni, hat tündőt keresni,

Mert az őszi számadáskor sokat kell fizetni.

Kapuvár.

Kapuvár a hasonló névű járás székhelye, a Rábaköz központja, kb. 10.000 lélekkel. 1162 körül nevezetes vár volt. Árpád kora-

beli oklevelek „Arr-kapú“ néven írják. Kapuvárott van az Esterházy hercegi uradalom kormányzósága. Van járásbírói, szolgabírói és adóhivatala, 270 ágyas közkórháza, sebészeti, szülészeti, belgyógyászati, elme, stb. osztállyal, tüdőpavillonnal, röntgen- és kvarcállomással, van polgári fiú- és leányiskolája. A Hanság zombékos mocsaraiban gazdag vadászat vízi szárnyasokra és szarvasra. Nőinek pazar színű, gyönyörű népviselete és népies hímzései szemet gyönyörködtetők. A kapuváriak a páros verbunkost táncolják, a verbunkosmester akkora sarkantyúban vezeti a táncot, amekkora sarkantyú talán már nincs több a — földön.

Csurgónagymarton.

Somogy megyében Csurgótól északra fekszik. A kicsiny, mindössze ötszáz lakosú, de csinos község, dombos vidéken, erdők között terül el. Gyönyörű erdejében nem ritka az a fa, amely 30—35 köbméter fát is kiad. Ez a község büszkesége és fő jövedelmi forrása. A nép viseletét, szokásait megőrizte. Az asszonyok hátrakendőt viselnek fejdísznek és még mindig viselik a bokros inget, kős ruhát: házi vászonnékendőt. Lakodalmak alkalmából egyik kedves tréfás játék a másikat éri. Valami ezek közül:

Lóvásár: Két egymásnak háttal álló férfit, akik derékszög alatt meghajolnak, derékon összekötnek egy kendővel. Az egyik egy botra tűzött csérepfazekat tart ferdén, ez a ló feje. Embereket és a fazekakat lepedővel takarják be. A lóra felül a gazdája s nagy garral lovagtat a vásárra. Jön egy ember, megtetszik neki a ló. Elkezd alkudni. A vevő valami hibát talál a lovon. A gazda dühös, de enged az árból. A vevő újabb kifogásokkal mindig kevesebbet ígér, a gazda dühös, de mindig olcsóbb. Végül, amikor a vevő a bőr árát sem igéri meg, a gazda mérgében teljes erejével fejbeüti a lovat — inkább itt dögöljön meg! — A csérepfazék összetörik s csörömpölve hull a földre . . .

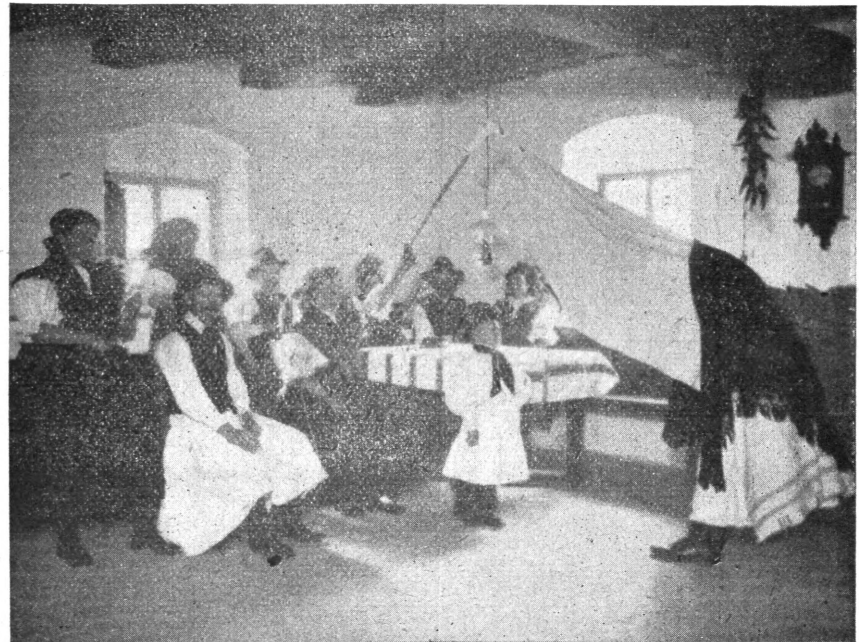
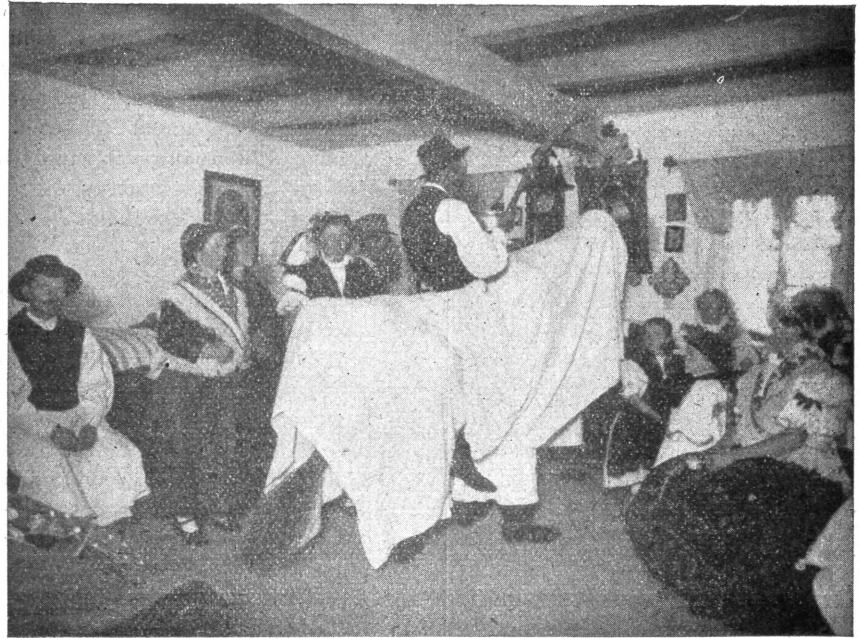
A Gólya. Egy meghajolt ember hosszú botra erősített és kihégyezett végű lekvárfőző kanalat tart, az egész le van takarva lepedővel, oldalra két kék kötény van kötve, remekül imitálja a gólyát. A gólya tipegve bejön, hegyes csőrével kiszedi a lakodalmi nép tányérjából a húst, uborkát, kalácsot stb., s mivel a közönséget is megcsipkedi, van riadalom, amerre jár.

Nagykálló.

Tudnivalókat lásd a 3. csoportban.

Mezőkövesd.

Mezőkövesd nagyközség Borsod megyében, nagyközség a szó szoros értelmében: lakosainak száma jóval húszezer felett van. Templomának alapjait még 1332-ben tették le. Mezőkövesd Mátyás király korában város volt és e korból való a ma is

Fotó: dr. Gönyey.

Tréfás lakodalmi szokások Csurgónagymartonban: a lóvásár és a gólya. Launige Hochzeitsbräuche in Csurgónagymarton: der „Pferdemarkt“ und der „St orch“ Amusing peasant customs at wedding festivals in Csurgónagymarton: „The horse-fair and the stork“ Coutumes populaires plaisantes de nocés á Csurgónagymarton: „la foire aux chevoux et la cigogne“ Scherzose usanze nuzialia Csurgónagymarton: „Il mercato dei cavalli e la cigogna“

hagyományos címeres pecsét. Némely vélekedés szerint a matyó nevezet is Mátyást, Mathiast emlegeti, állítólag Mátyás királynak kedvesek voltak a matyók. A matyó kézimunka csupa szín, hímzett nemcsak a nők, hanem a legények köténye, igen bő, hosszú ingujja is. Nagyon érdekes a mezőkövesdi magas férfikalap is, ami a fejbübon ül.

Érdekes lakodalmi szokásuk a menyasszonyfektető. Éjfél tájban a vőlegény betoppan a menyasszonnal a mulató vendégek közé. Utánuk a nyoszolólányok és a vőfély. A vőfély tréfás rigmusokat mond az egybegyűltekről. Minden versszak után megáll, körbemegy a menyasszonnal. A

nyoszolólányok tánclépésekkel követik őket és dalolnak. A rigmusok befejeztével árvereznek a menyasszonyra. Végül a vőlegény is pénzt dob a tálba, a legtöbbet, a menyasszonyt pedig karra kapja és kiszalad vele. Mennek föl a padlásra. A nyoszolólányok égő gyertyával világítanak a sötét kamrában a pad feljáratánál a menyasszonnak és vőlegénynek. A padon ekkorra már a földre megerítették. A menyasszony, vőlegény és a legszűkebb rokonság a rögtönzött vászonasztalt körülülök s a feltálatl finom ételekből lakmároznak és isszák a mézes bort. Amikor jóllaktak, — bár a menyasszony ágya fent van a padon, de nem megvetve, hanem még föl-

vetve — mind lejönnek a padról és most már mint felkontyozott menyecske mulat a menyasszony völegényével tovább reggelig.

Buják.

Palóc község a Cserhát déli felében. Három oldalról erdős hegyek veszik körül, de úgy, hogy az erdő lombja a szélső házakra hajlik. A község közvetlen közelében kúp alakú hegyek, ősrégi kálvária, ettől északra hatalmas várrom. Valamikor Buják a vár révén város volt. Váráról már az 1301. évben keltezett okmányok említést tesznek. A fekete hegyen van a Sasbérc kilátó, — amelyről tiszta időben a Dunát és a Tiszát látni. A község lakossága földműveléssel foglalkozik. Viseletét nem hagyja el. Gyönyörű színes és formás. „Kisbukor“, „nagybukor“, színes selyem főkötők s „kakatur“ selyem szalag — a homlokon kétsoroson apróra beszegve, széles piros szalaggal hátul megkötve. A blúzt „zafkának“ hívják. Hordják a csipkés ingvált. Selyemkendő színes rojtokkal, fehér vállkendő. Diszkótény a „kecele“ kétoldalról szaladó szalagokkal. Többsoros gyöngy a nyakban. Magas lakkszárú csizma. Ha a bujái lány rendesen felöltözik, tizenöt-húsz szoknya ring a derekán. Egy daluk:

*Még a héten lakkcsizmát szabatok,
A sarkába szerelmet rakatok,
Kihullott a szerelem a csizmám sarkából
Jaj, de távol vagyok a babámtul.*

Kunszentmiklós.

A nagy magyar költő, Petőfi Sándor bizony nevének kezdőbetűit sajátkezűleg véste be az öreg szentmiklósi nagy kőhíd párkányába. A szentmiklósiak névnapkor, keresztelőkör és október 26-án, — a „dömötöri vacsorán“, vagy ahogy a régiek nevezték „juh-bálon“ — szívesen mesélgetik apáik, a hetyke jászkun huszárok vitézi tetteit, mind ismeri IV. „Kun“ László király kiváltságlevelét, ősi szabadságuk alapján és mindnek megvan a „redempciós“ levele“, mellyel Mária Terézia királynő alatt visszaváltották földjeiket a német lovag-

rendtől. A verbunkos eredetét illetőleg nem kell magyarázat. De például a „törökös“ a török idők emléke: amikor a török martalócok neszét vették egy lakodalomnak, névnapnak, keresztelőnek, betoppantak, hogy hívatlan vendégként vegyenek részt a lakomán. A maszkák azt mutatják, — így mondja a néphagyomány, — hogy „mily rútak voltak e törökök“.

Kalocsa.

Kalocsa ősi érseki város, közel a Dunához. Gyönyörű a barokk székesegyház, érseki palota, amelyben egyházi műkincsek s a 75.000 kötetes főszékesegyházi könyvtár van elhelyezve. Kalocsa város s a belőle kiszakadt Szakmár, Géderlak, stb. községek, külön néprajzi szigetet képeznek. Itt készülnek a híres kalocsai kézimunkák, amelyek mintáit íróasszonyok vászonra írják, hímzőasszonyok és lányok fehér vagy színes fonállal kivarrják. A pingáló asszonyok páratlan ügyességgel kezelik az eszetet és szabad kézzel festik tele a pítvart, a konyhák falát a legszínesebb s legváltozatosabb mintájú virágokkal. A leányok és menyecskék ünnepi viseletének legszebb darabjai a rózsás papucs, színes kötény, rózsás pruszlik és ingvált, továbbá a siknak nevezett pártaszerű fejdísz, meg a gyöngyös fityula. A „fércitanc“ egyike a legerősebb iramú magyar táncoknak.

Buják: augusztus 25!

Bujákon, Nógrádban, nagyszabásu ünnepet készít elő a bujái bokréta. Glatz Oszkár festőművészt, a képzőművészeti főiskola rendes tanárát, s a Magyar Bokréta Szövetség vezetőségének lelkes tagját, aki körülbelül negyedszázada tölti minden szabad idejét Bujákon, festegetve ott, s aki végtelen szeretettel van a bujáiak iránt, a község diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet augusztus 25-én adják át kitünőtágtársunknak, ez alkalommal lesz hát nagyszabásu ünnep Bujákon, bokrétás, vendég-bokrétákkal.

3 helyi bokrétanap

A HOSSZUHETÉNYI...

Junius 23-án, vasárnap reggel indulunk el Váraljáról négy kocsival Hoszuhetény felé. A hajnal volt kisérőnk, amikor csengősen, dalosan nekiindultunk. Hat községen mentünk keresztül, ahol mindenütt nagy csoport nép bámulta a már jól ismert váraljai bokrétát és magyarázta utunk célját. A bokréta országsszerte nagyon népszerű, de talán a legnépszerűbb a hegyhát vidékén, ahol minden falunak valóban ősi viselete és szokása van. Minden falu ma is hordozza azokat a régi remek ruhákat, amelyeket még a mesében sem olvasnak más nemzetek.

Mintegy öt órai kocsikázás után kanyarodtunk be a Zengő tövében meghúzódó kedves községbe.

A legmódosabb polgár tágas udvarán elkottyant a mi négy kocsink. De nem maradtunk ott sokáig, mert jöttek a hetényi bokrétások, megosztottak rajtunk s néhány pillanat múlva már élveztük igaz barátságukat. Micsoda vendégszeretet volt az? Nem lehet azt néhány sorban leírni. Testvéreink voltak a hetényiek és úgy dédelgettek minket, hogy anya se jobban rég nem látott kedves gyermekét.

Délután a sport-téren játszódtott le a bokréta-ünnep, amely úgy méreteivel, mint tartalmával példaadó lehet. Az egész falu felvette ősi viseletét. Magaz értelmiség járt elől jó példával. Hetény népe igazán daliás magyar típus, dolgos, szíves, tüzes, jókedvű. No meg is van minden régi szép szokásuk s gyakorolják ma is. Pünkösödölés, kánasztánc, aratóünnep, verbunkolás, pár-

SCHULCZ FERENC

VENDEGLŐJE
VII., THÖKÖLY-ÚT 29
ARÉNA-UT SAROK • TEL.: 96-1-47

*Gyönyörű kerthelyiség. Kitünő ételek.
Jól kezelt italok. Naponta cigányzene.*

Itt étkeznek augusztus 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22-én délben 12—2, este 12—2 között

a Gyöngyös Bokréta szereplői

natánc, kikérő, bekérő, hogy az ember szeme káprázott.

Ott volt Baranya vármegye nemesen gondolkozó alispánja nejével. A népművészetért rajongó finom ízlésű Zsolnaiak. A környék falvaiból az értelmiség minden tagja és rengeteg nép.

Szép volt, kedves volt a hetényi bokrétás nap, vajha párja lenne nemcsak a szeptemberre tervezett váraljai bokrétanap, hanem minden bokrétanap is.

J. Gy. Váralja

A SZENTISTVÁNI . .

Gyönyörű helyi bokrétanapot rendezett a szentistváni bokréta Péter és Pálkor. Erre az alkalomra három bokréta gyűlt össze, mégpedig a szentistváni kívül a mezőkövesdi és a tardi, tehát három matyó helység bokrétája, amiből szinte lélekemelő matyóölekezés támadt. A bemutató tíz pontból állott, utána — bokrétásból.

AZ ÉRSEKCSANÁDI . .

Érsekcsanád július 28-án tartotta meg helyi bokréta napját. Ezen pedig mint vendég, a bátai bokréta jelent meg. A bokrétás műsor rengeteg közönség jelenlétében — sok bajai is kiutazott Érsekcsanádra — délután félöt órai kezdettel pergett le. Külön örömet jelentett egy 32 gyermekből álló csoport: az érsekcsanádi kisbokrétások természetesen szóról-szóra úgy voltak öltözve, mint a nagyok.

Az 1935-iki Gyöngyösbokréta helységei

III. csoport: aug. 19—21

Órhalom.

Órhalom ősrégi község az Ipoly völgyében, Lakosai évszázados szokásaikat, életmódjukat, művészetüket és öltözetüket ma is híven tartják. A férfiak öltözete komoly, fekete, testhez szorosan simuló nadrág, csizmával, fekete mellény, kivarrott fehér ing. A kalapon csillogó művirágbokréta. A menyecskék öltözete egyszínű selyem, bokráig érő harangalakú szoknya 80—10 vassal alsószoknyával szélesre kitarva, gyöngyökkel dúsan kirakott pruszlik, fehér buggyos válló, „kallott“ ingváll és jellegzetes órhalmi rojtos-kendő „bukrosan“ kötve. Egészen fiatal menyecskék gyöngyös fejkötőt viselnek. Legjellegzetesebb táncuk a „kukorgós“. Ez a frissütemű csárdás, nem oldalt, hanem helyben tipegő, a négynegyedes ütem minden első ütemére erős dobantással a táncospárok leguggolnak, jobbra, balra 2—3 forduló.

Tard.

Tard Borsodban a Bükk hegység lábánál fekvő matyófalú, lakosainak száma 2300. Eredetét még az Árpád-korból veszi. Viseletük tipikus tardi viselet, színes sok szoknya, térden aluli, a blúz is tele de tele ragyogó díszel, a nyakban tíz-tizenkét soros „galárisal“. Általában szeretik a sokféle eleven színt és a csillogó dolgokat. A nők csizmát viselnek, amelynek sarka piros bőrrel van díszítve, a férfiak öregebb része állandóan gatyában jár. Régi farsangi szokás a „Remélés“, „Szentiváni

tüzugrás“ stb. A remélés abból áll, hogy farsang idején a legények zeneszóval házról-házra járnak s a „nyársas“ szalonnát, ilyesfélét gyűjtenek, amit azután közösen fogyasztanak el, természetesen borcskát is hörpintgetnek, hogy a kenyér, szalonna még jobban csüsszon. Minden lányos házhoz elmennek így — remélni. A Szentiváni tüzugrás is farsangi szokás, farsang vasárnapján este csinálják a falu alatt, ahol tüzet raknak és a fiatalság a tüzet nótázás kíséretében átugrálja. Ez a mulatság éjfélig, néha hajnalig is eltart.

Koppányszántó.

Tudnivalókat lásd a 2. csoportban.

Hortobágy.

Debrecentől vasuton 41 km, jó autóúton 39 km. Középpontja a régi csárda, tövében a Hortobágy folyóval és ennek két oldalán terül el a 48.000 kat. holdnyi pusztta. Az ősi szilajpásztorkodás a maga teljességében fennmaradt itt. A Hortobágy folyó baloldalán juhnyájak legelnek. A juhok, különösen a gyenge bárányok részére szalma és nád hodályok szolgálnak. A Hortobágy folyó jobb partján a nagy jószág, ló, marha legel, egy ménesben 300—500 ló, egy gulyában 500—1200 marha. Van hét anyagulya, két tinógulya, egy szüzgulya, egy bikagulya, egy cifra-, két tinógulya és egy ökörscorda. Van két renyhe ménes, három ciframénes és egy polgári törzsménes. A gulyások gyalog járnak, nagy kerekfeji bottal. Az eső ellen cifra szűr és nagyszéli

A magyarok a londoni Regent parkban.

Die ungarische Tanzgruppe im Londoner Regent Park.

The Hungarian group of dancers in Regent Park, London.

Le groupe de danse hongrois au Regent Park de London.

Il gruppo del „Mazzo di perle“ ungherese, nel Regent Park di Londra.

Photo: Weekly Illustrated.

kalap védi őket, a hideg ellen elköttös bunda. A csikós lovon jár, a nyerge ősi darab, melyet ócska szűrposztóból maga készít, kengyelt tesz rá és csak rálöki a ló hátára, már ugrik is és vágat. A ló nyakában tíz öles pányvakötél van, mellyel régen a lovakat fogták ki a ménésből. Ugy a csikós, mint a gulyás, mind — ösművész. Művészetükről a sok szépnyelű, mesterfonású karikásositor, erszény és kés-hüvely, stb. tesz tanubizonyságot. A Hortobágy csak nyári legelő. Évenként március végén, április elején hajtanak ki. Télen a jószág Debrecent körülvevő erdőkön és tanyákon legel.

Hevesaranyos.

Hevesmegyei község, Egertől mintegy 30 kilométernyire, kies vidéken, 2000 lakosa van. A dudatáncot valaha bizonyára dudaszóra táncolták a legények, a tánc szerencsére megmaradt, ha már nem is táncolják dudára. Még vannak igen szép zsinóros férfiruhák és remélhetőleg több lesz, hogy most a bokrétások közé léptek a hevesaranyosiak. Jó női viselet is van.

Sióagárd.

Sióagárd, Tolna megyei község, a török időkben vár volt itt, ennek a várnak a helyét ma is Leányvárnak hívják. Leányvár története ismert. A viselet egészen különálló, a sióagárdi nőiviselethez még csak hasonló sincs az országban. E viselet jellegzetes és kiemelkedő része a mellényke és a gyönyörűen himzett fejkendő, valamint a kézben tartott szép kivarrásokkal ékes kendő. A hajviselet tekervényes és csigaszerűen befont konty.

Zsámbok.

Pestmegye gödöllői járásában fekszik, lakosainak száma 3000. Nagyon szép pruszlikok vannak, hosszú féling, a szoknyában a piros szint nagy mértékben kedvelik, a szoknyák különben szinte dagadnak egymás fölött, a vállakon élénk színű kásmír kendők, a nők is fényes szárú csizmát hordanak. Igensok népi játék él itt, a gyöngyösbokrétabeli bemutatón ezeken van a hangsúly.

Érsekesanád.

Pestvármegye legdélibb részén fekvő község. Bajától északra 9 km-re, a Dunától 4—5 km-re fekszik. Hajóállomása van, legközelebbi vasutállomás: Baja. Népviseletének különösebb darabjai: a tekerődző bíbor, a csárdás pánthika, a röpíke, a pöndő, a rokokya, a tekerődző fékető. Amióta a Gyöngyösbokréta ehhez kedvet csinált, az asszonyok újra csináltatják a piros csizmát, muzsikáló patkóval. Ugy kell ezt érteni, hogy a patkón megfelelően elhelyezett fémkarikák vannak, amik tánc közben szépen csilingelnek.

Nagykálló.

Nagykálló Szabolcs megyében valószínűleg IV. Béla király intézkedésére épült. Egy időben város volt és megye székhely. Várából indultak utóbb a magyar szabadság védelmére Bocskay István, I. Rákóczi György, II. Rákóczi Ferenc. A kállai kettős páros tánc, dalos, egyedüli abban, hogy a szöveg és a tánc teljes történetet jelez: Egy legény udvarol egy lánynak. A legény néhány este nem megy el hozzá. Amidőn a bálon találkoznak, a leány a legénynek szemére veti, hogy elmaradt. A legény mentegetőzik, a lány így cáfolja meg: „Tegnap erre mentem lesbe, valaki ült az öledbe“. A legény táncolni hívja a leányt, de az duzzog és ügyesen kisiklik a legény karjai közül. A legény bosszús lesz, a leány megijed, hogy végkép szakít vele, nyájasabb lesz hozzá, engedi már magát ölelni, kibékülnek s táncolják vígan a tánc figuráit, gyors ütemben, ki-kitörő jókedvvel.

Géderlak.

A Dunától 2 km-re Pakssal szemben fekszik. A község közelében terül el a Dunában az „Imsós“ sziget, mellyel Jókai „Aranyember“ című regényében találkozunk. A helyiség határa igen kicsi, a föld a lakosságot eltartani nem tudja, a község apraja-nagyja ezért paprikás batyúval járja az országot. A lányok fejüket többnyire fehér szalaggal kötik át. A menyecskek patkó alakú féketőt, „fityulát“

hordanak, mely gyöngyvarással ékesített, a fiataloké fehér, rózsaszín, sárga, míg az idősebbeké, lila, vagy fekete selyemből készült. Nyáron ujjatlan, színes pamuttal kivarrott, sajátkészítésű magyaros mintákkal díszített mellénykét hordanak. A lábbeli piros, vagy más élénkszerű papucs. A férfiak viselete csizma, fekete nadrág, vitézkötésekkel, zsinóros kabát, fekete, lila, vagy piros bársonymellény, kétsor gyöngyházgombbal, lapos, fekete kalap.

Tápé.

Igen, azt mondja a dal, hogy — Szeged híres város, Tápéval határos... valójában ósrégi halászfalu, Tápé, ma már egybeolvadt Szegeddel. Temploma Árpád korabeli, ennek freskói a látogatót valószínűleg lebilincselik. A Tisza füzesével szegélyezett kies fekvésű községet többször megöntözte az áradás, ami gyékénytermővé tette a határt. A község szorgalmas lakói a gyékényt feldolgozzák s nincs olyan ház Tápén, ahol apraja-nagyja ne foglalatostkodnék „szatyor“-szövéssel: ki ne hallott volna a tápéi gyékénymunkáról? Eredeti népviselete pedig egy nagy város többszomszédságában külön megbámulni való. Akkora s olyan szép selymekendőket, mint itt vannak, már alig látni az országban. Egyébként gyakran megfordult itt Móra Ferenc az író, Juhász Gyula, a költő s Nyilassy Sándor képei szinte sorozatosan felkésednek Tápéért.

Hosszúhetény.

Bárányavármegyében, a pécsváradi járásban, a Mecsek keleti részének a Zengő hegynek aljában fekszik. Ósrégi, Szent István korabeli magyar község, — most mintegy 3000 lelket számlál. Lakosai földművesek s részben bányamunkások, jó nyaralóhely is, idegenek szívesen keresik fel. A hagyományokhoz híven ragaszkodik. A viselet menyecskekéknél főkötő, buggyós ujjú, magukszötté ing, selyem átkötő, vállkendő, mintás, virágos kásmír szoknya. Bütykös kapca és magasszárú mintás, virágos bársony cipő. A lányok ugyanilyen ruhában járnak, de a hajuk elől besodrott, van aki hátul befonna szalagban hordja.

DIVATCSARNOK

A LEGSZEBB MAGYAR ÁRUHÁZ

Nagy választékban áll rendelkezésre mindennemű fej-, vállkendő, gyolcs. kanavász. kékfestő. menyasszonyi kelengye. mőselyem. brokát. bársony. selyem. szövet stb.

BUDAPEST, VII.,
RAKÓCZI-UT 72-74 SZÁM

A cödörasszony

A jövendőbeli élettárs megválasztásában, — különösen régen, de sokhelyen ma is, — kevés beleszólásuk volt a fiataloknak. A szülők határozták el a házasságot, s a fiatalok gyakran a leánynézőn találkoztak először. Természetes, hogy ilyen módon nagy szerepet játszott a kommandálás, ajánlás; megtaláljuk ezt a felsőbb rétegeknél is.

A közvetítő leginkább asszony, néhol férfi. Elnevezése az ország különböző részeiben más és más. Dunántúl *kullogó*, *csoszogó*, *szörző*, *köszköpü*, *pokolpemét*, a Palócságban az említett csoszogón kívül *cödörasszony*, a matyóknál *tudató asszony*. Hajduságban *gyalogszarka*, vagy *gyalogsátán*, Hajdunánáson *kommandáló asszony*, másutt *követ-asszony*. Kecskeméten *susogó*, az alföldi magyarságnál *gügyü*, Erdélyben *nanás*; férfiközvetítő a nanáson kívül Bakonyalján a *szemiétipruó*. Hódmezővásárhelyen a *kérő*, Sándorfalván a *gügyü* lehet asszony vagy férfi.

A régi felső osztályokat illetően a férfiaki választása szabadabb volt, legalább is szabadon választottak — azok közül, akiket számukra kiszemeltek, miként a népnél is sok helyen. Itt van szerepük a meg nem bízott közvetítőknek, akik a legénynek lányokat ajánlgatnak, kommandálnak, hogy azután ezek közül válasszanak. A régiek úgy mondták: »ne csak szemmel, de főképpen füllel« házassodják a legényt. „Népelet“

Az 1935-iki Gyöngyösbokréta helységei

IV. csoport: aug. 20—22.

Vitnyéd.

Sopronvármegyében, közvetlen Kapuvár járási székhely mellett fekszik, kb. kétezer lakosa van. Hozzá tartozik Csermajor, ahol a m. kir. Mezőgazdasági és Tejipari szakiskola van, Magyarországon a leghíresebb szakiskolák egyike. A falu végén levő Szent

Ha!

Ha szereti a bokrétás ügyet

és ha biztos tájékozást akar kapni, hogy a népművészeti „divat” területén mi a komoly,

ha a népművészeti kultuszt védeni is

akarja,

erősítve a bokrétás szó csövét, a Bokrétások Lapját,

ha szereti az üditő közleményeket,

érdekes képeket, ha fillérekért jó kottákat akar bokrétás dalokról,

ha nyelveket akar tanulni(???)

fizessen elő kereken évi 1.50 pengőért a Bokrétások Lapjára.

A Bokrétások Lapja Kiadóhivatala Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 49. Tel.: 49-5-44. Budapestiek telefonon is megrendelhetik a lapot.

Antal szobor 1680-ból való. A nők szoknyája ráncbaszedett, nagyon szeretik a különböző színű bársony ruhákat, amelyeket gyöngyökkel, gombokkal, és rojtokkal díszítenek. Bücsü napján a templom előtt

járlják a táncot s a kántortanítónak minden korcsmából egy-egy liter bort visznek: igazán jó népszokás a kántor szempontjából. Pünkösdkor minden házhoz elvezetik a pünkösdi királynét, kapnak néhány fillért vagy tojást. Karácsony estéjén muzsika és énekszóval járják végig a falut éjfélig. Ősi táncuk az ugrós csárdás, páros verbung.

Boldog.

Község a nagyalföld szélén, Pest megye aszói járásához tartozik, kb. 3000 lakosa van. A községet 1424-ben Borbála királynő nyerte Zsigmond királytól adományul és Bódogfalva néven fordul elő az egykorú írásokban. A lányok, asszonyok öltözéke életkor szerint más és más. Szoknyájuk sok ráncba szedett posztó, ünnepekre és mosóanyag hétköznapiakra. A szoknya alja mindig más színnel van beszegve. Saját tervezésű, rajzolású és kivarrású, keményített, vasalt, lyukacsos magyar motívumú varrott kendőt viselnek. Szép a fiatal menyecskék fátylas fejdíszje, csipkés kontya és igen érdekes a kisgyermek bokros főkötője. A másfél-kétméteres, mézesbákkal díszített örömkalácsot lakodalmakra készítik. Az úgynevezett „hérészes menet” viszi a még ki is világított díszes kalácsot s a „hérész” nagy nótaszóval s ilyen mondókákkal halad a menyasszonyos háztól a völegényes házig:

*Örömanya gyujts világot,
Hozzuk már az ajándékot*

*Ez az ucca véggel erre,
Szép menyasszonyt visznek erre.*

Szentistván.

Néhány kilométerrel Szentistván Borsod megyei község felett már kezdődik a Bükk. Szentistván matyó lakóinak száma meghaladja a négyezretet. A szentistváni viselet kevésbé színes, mint a mezőkövesdi, de nagyon érdekes. A legénykalap formája itt is olyan extramagas-féle, mint Mezőkövesden, de nem színes, hanem fekete. A fiatal menyecskék fejdisze a tarásuta, színes, de — fekete gyászfátyol csüng le róla: a menyecske így „gyászolja” a leányságát. A szoknyákat illetően nevezetes dolog a „höndörgő”, ami úgy szabott szoknya, hogy vele együtt minden szoknya nagy vidáman ring, „höndörög”. Az idősebb asszonyok még viselgetik a kivarrott borködmönt. A férfiakon még látni szürt. Idevalósi a híres „szentistváni gyerekkar”, csak hogy öt esztendő alatt a gyerekekből „nagyok” lettek. A bokréta mozgalom semmiképp sem erőlteti a többszólamú karok dolgát — igen helyesen — de az talán jó, hogy szentistváni kar — van. Nem, már nem gyerekkar, szentistvánról már elindult a második számú raj, ezek most a gyerekek,

Londonban: a magyarok „beszélgetnek” a norvég táncsoport tagjaival.

In London: „Unterredung” mit den Mitgliedern der norwegischen Tanzgrupe.

In London: „Chat” with the members of the Norwegian group of dancers.

A Londres: „causerie” avec les membres du groupe de danse norvégien.

In Londra: „intervista” con il corpo di ballo norvegese.

Fotó: Popper.

Okvetlen nézze meg a bokrétások népművészeti kiállítását

augusztus 14-24-ig. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 12., félemelet. „M Ű T E R E M”
Belépődíj nincs. Nyitva d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

Szeremle.

Község Bács-megyében, nem messze Bajától és a Dunapartján. Gyönyörű női viselete sárközi jellegű, azzal a különbséggel, hogy a fejkön fátyolból van a fejdísz — tekerődő bibor — a nyakukban ezüst pénzekből való dísz, végül piros cipőt viselnek. Táncuk is hasonlítanak a sárközi táncokhoz és kitűnően járják a különleges háromugrót.

Somogyudvarhely.

Szin magyar község. Nevezetessége maga a község neve, mert a Somogyudvarhely elnevezés valószínűleg Béla királytól ered. Állítólag az udvarhelye volt itt. Ezt látszik bizonyítani az is, hogy a szomszéd község neve Bélavár, ahol a monda szerint Béla király vára volt. Ünnepeken még láthatók a népviseletet hordó leányok és a bő magyar gatyát viselő férfiak. A lakodalmas menetekben vezérekedik elől patogatott kukoricából és színes papírcsiből készült, fűzékkel feldíszített kalapú ember. Az adventi napok estéjén regősök járnak a faluban és karácsony napján betlehemesek. Az időjárásra vonatkozóan a falu öregjei a következő tréfás mondásokat tartják: „Ha a tyúk korán elül, vagy beborul vagy kiderül”. Vagy: „Ha a nap fehéren áldozik, vagy úgy marad, vagy változik.”

Homokmégy.

Pest megyében, Kalocsa mellett lakosainak száma ma 1800 körül. Viselete rendkívül festői, a hímezett virágos pruszlikok, kötények, színes harisnya, remek papucsok, amik ugyancsak kipegnek, kopognak, amikor a lakodalomba táncolva viszik a menyasszony csupa-virág párnáit a menyecskek.

Bucsárlapujtó.

Régi nevén Lapujtó, a Karancs hegy tövében fekszik. A Szent Iván napi tűz-ugrálás régi, pogány korból fennmaradt szokás, mert nyári időben a libák pusztulását gonosz szellemek munkájának tulajdonították s a szabadban rakott tűz átugrálásával a gonosz szellemet akarták elűzni a következő rigmus kíséretében: „Tüzes legyen, hasznos legyen, hogy a liba ne döngöljön.” Hogy pedig az ifjú házasoktól üzzék el a gonoszt, a lakodalom utáni hajnalban a menyasszonyt — „pörkölik”, ami abból áll, hogy az udvaron rakott tüzet az új menyecske, meg más fiatal asszonyok átugrálják — megfelelő sikoltozás kíséretében. Fiatal menyecskek fejdíszre a farkastököt, kézimunka-része madeira féle, ezt a főkötőt addig viseli a fiatal menyecske, amíg az első gyermek megszületett.

Váralja.

A „Zengő” festői szép északkeleti lakásain fekszik Tolnában, abban a völgyben, amelyben a Gád patakocska kanyarog. A falut régi okmányok Terra Britannorumnak nevezik azért, mert ehhez fűződik skóciai szent Margit története. A lányok „tornyos bársonyt” viselnek, a menyecskek „islangos”, vagy „szalagos” fejkötőt, az idősebb asszonyok fejkötőt meg kendőt. A leányok szoknyája virágos fodros, egy pánttal, az asszonyoké két pánttal. Szőrös „üömög”, pruszlik és cifra vállkendő takarja termetüket: „ezekben úgy mozognak, mint a hercegnők tündérorszámban”, így lelkesedik a helyi krónikás. Harisnyájuk vastag, Ők úgynevezik, hogy bütykös kapca, papucsuk színes, virágos.

Karád.

Somogy megyében, nem messze Kaposvártól. Lakosainak száma 3700. A menyecskekén fekete pilleszárnyakra emlékeztető fejdísz, — „pille” — a szalagokkal díszített pruszlikok és a színes, magukhímezte cipők. Az ősi népdaloknak rendkívül bő

forrása buzog itt, sok szokás él s jó táncok vannak, a karádi rezgőcsárdás különlegesség.

Hosszúhetény.

Tudnivalókat lásd a 3. csoportban.

Perenye.

Vasmegyei község, kb. 1000 lakossal, nem messze Szombathelytől. A férfiak kis fekete asztrahán sapkában, zsinóros nadrágban, ami előtt egyik csücskével övbe szúrt fehér kötény villog, járják az ősi verbunkózt.

Polgár.

Tiszapolgárnak is nevezetik, nagyközség Szabolcs megyében, a dadai alsójárásban. kb. 12.000 lakosa van, igen komoly és szorgalmas nép. Igen komoly, csupa izom, keménység, férfiasság, másként meg sem teremhetett volna a nevezetes — csapásolás. A csapásolás, amit csak ott tudnak így, járnak igazában pitykés mellényű deli legények, tánc, vagy mégsem, a comb, meg a csizma taktusra való verése a fő. De ebből azután fergeteg kerekedik, végül gyönyörű ritmusú magyar fergefeg.

NYILATKOZAT

A „SZEDJÉTEK, SZEDJÉTEK RÓLAM A VIRÁGOT” ÜGYBEN

A szentiváni bokréta-napról más helyütt írunk, itt csak egy részletre térünk ki, külön történetet kerekítve belőle.

Tehát a bemutatások folyamán Lukinich Ferenc kántortanító, a szentiváni híres »gyerekkar« mestere — amúgy bokrétás-rangban »csak« titkárban, kb. 12.000 lakosa van, igen komoly és szavakat mondotta:

— Most pedig következik az a nóta, amit Paulini Béla szigorúan megparancsolt a temetésére.

Nagyon helyes, hogy Lukinich Ferenc megtette e kijelentést, de az is helyes, hogy Paulini Béla idejében intézkedik minden irányban, elvégre nem lehet az »utolsó percben kipkedni-kapkodni« és aztán valami mégsem stimmel. De ahogy kitűnő barátunk megtette nyilatkozatát, már fel is hangzott a dal:

*A temető kapu, mind a kettő
nyitva
Bárcsak engem oda temetnének
abba a fekete sirba,
A sirom tetején őszi rózsák nyílnak,
Szentistváni piros-barna lányok
rólam szedik a virágot.*

*Szedjétek, szedjétek rólam a
virágot,
Csak azt az egy fehér liliumot,
hej rólam le ne szakítsátok.*

Igaz, Lukinich Ferenc a dal elhangzása után azt is mondta:

— Adja Isten, hogy mentől tovább dalolhassuk ezt a nótát a magunk kedvére és ne kelljen teljesíteni a rendeletet.

Paulini Béla megjegyzi, hogy ő sem úgy gondolta, miszerint óhaja sürgősen teljesítendő. Csak persze, hogy azért számít mindenre, mert nem szeret kipkedni-kapkodni, elég idegességben van része ama bizonyos dalban emlegetett kapun innen.

Illetőleg végső megnyugtatósképp, a »szóbanforgó« alkalomra már ki van keresve egy-egy dal Derecskén és Váralján is. Sokkal több nem is szükségeltetik.

Felelős szerkesztő és kiadó:

PAULINI BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 49.
Telefon: 40-5-44.

Budai Bernwallner nyomda, szedőgépüzem
VIII., Szentkirályi u. 49. Telefon: 41-4-26.